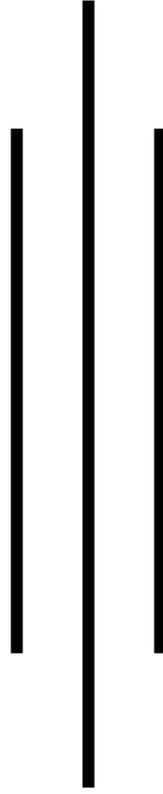


स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७५



कमलामाई नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
सिन्धुली

मेरो भन्नु.....

भौगोलिक विषमता, जलवायु परिवर्तन, वनजंगलको विनास, अव्यवस्थित बहदो बसाइसराई तथा सामाजिक मुल्य मान्यता जस्ता विभिन्न कारणले गर्दा नेपालमा प्राकृतिक तथा गैह्र प्राकृतिक संरचनाहरु जोखिममा रहेका छन् । जसको परिणाम स्वरुप विपद्का घटनाहरु घट्न पुगी अमूल्य धन जनको क्षति भईरहेको छ । सिन्धुली जिल्ला अन्तर्गत रहेको यस कमलामाई नगरपालिका, विकासका दृष्टिकोणले धेरै सम्भावना बोकेको क्षेत्र भएता पनि समय समयमा हुने बाढीपहिरो, आगलागी, हावा हुरी, भुकम्प, जनावर आतंक, चट्याङ्ग, तथा कीट आतंक जस्ता विपद्हरुले गर्दा विकास प्रक्रिया प्रभावित भई उल्लेखनिय उपलब्धि हासिल गर्न कठिनाई समेत हुने गरेको छ । तिनै चुनौतीहरुबाट संकटासन्न व्यक्ति वा समुदायमा विपद्को असर न्युनीकरण गर्नका साथै विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने अभिप्रायले नगरपालिकाबाट यो स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण गरिएको छ ।

यस योजनाले प्राकृतिक विपद्बाट हुन सक्ने जोखिम न्युनीकरण गर्नका साथै विपद्बाट बच्नको लागि पुर्वतयारी र भविष्यमा हुन सक्ने विपद्हरुको असर कम गर्न सहयोग पुऱ्याउने कुरामा आशावादी छु । साथै यो योजना अन्य स्थानीय तहको लागि पनि प्रेरणादायी रहने कुरामा विश्वस्त रहदै यस योजना निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पुर्ण राजनीतिक दल, सरोकारवाला संघ संस्था, नागरिक समाज तथा व्यक्तिहरुप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु साथै यस नगरको १४ वटै वडा स्तरीय स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र योजना तर्जुमा उपसमितिहरुलाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु जसले यस योजना निर्माण कार्यमा प्रत्यक्ष संलग्नता भई सहयोग गर्नु भएको छ ।

यस स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण कार्यमा सहयोग गर्ने नगरका सम्पुर्ण निर्वाचित मित्रहरु, विपद्को क्षेत्रमा प्रभावकारी कार्य गर्ने नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली जिल्ला शाखा र साभेदार संस्था प्लान इन्टरनेशनल नेपाल लगायत योजना निर्माणमा संलग्न सबैप्रति आभारी हुँदै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

.....

खड्ग बहादुर खत्री

नगर प्रमुख

खण्ड - १: परिचय

कार्यपालिका वाट स्वीकृती मिति :- २०७५।४।१८

१.१ पृष्ठभूमि :

नेपालको मानचित्रमा २६ डिग्री ५५ मिनेट देखि २७ डिग्री २२ मिनेट उत्तरी अक्षांस र ८५ डिग्री १५ मिनेट देखि ८६ डिग्री २५ मिनेट पूर्वी देशान्तरमा सिन्धुली जिल्ला अवस्थित छ । सिन्धुली जिल्ला नेपालको राजधानी काठमाडौंबाट दक्षिणपूर्वमा पर्दछ । प्रदेश नम्बर ३ को सिन्धुली जिल्ला लगभग मध्यभागमा अवस्थित यस जिल्लाका ७ वटा गाउँपालिका र २ नगरपालिकामध्ये जिल्ला सदरमुकाममै कमलामाई नगरपालिका अवस्थित छ । कमलामाई नगरपालिकामा १४ वटा वडा रहेका छन् । यस कमलामाई नगरपालिकाको क्षेत्रफल ४८२.५७ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । जिल्लाको राजनीतिक विभाजनमा निर्वाचन क्षेत्र नम्बर १ र २ र संघीय प्रदेशको १ को क र २ को क मा पर्छ ।

कमलामाई नगरपालिकाको नाम धार्मिक स्थल कमलामाई देवीको नामबाट नामाकरण गरिएको हो । यो नगरपालिकामा वर्षेनी महाभारतबाट आउने विभिन्न साना ठुला खहरे खोलाहरुका कारणले गर्दा बस्ती कतै बाक्लो र कहीं पातलो अवस्थामा छरिएर रहेका छन् । विशेषगरी यस नगरपालिका भित्र बगेका मरिण, गौमती, कमला र गडौली खोलाहरुले कमलामाई नगरपालिकालाई धेरै दुःख दिएको पाईन्छ । यस नगरपालिका महाभारत र भित्री मधेस खोंचसँग जोडिएकोले यो क्षेत्रमा गर्मी समयमा तल्लो भेगमा गर्मी हुने र माथिल्लो भेगमा जाडोको समयमा अत्यधिक जाडो हुने गर्दछ र त्यहि कारणले यहाँका बासिन्दाहरु तल्लो भागमा प्रायः काठका खुल्ला घरहरु र माथिल्लो भागमा फुस तथा ढुंगा माटाका घरहरु बनाएर बस्ने गर्दछन् । कमलामाई नगरपालिका जिल्लाको सदरमुकाममा परेको कारणले जिल्लाका प्रमुख सरकारी कार्यालयहरु नगरपालिकाको मध्य भागमा रहेको सिन्धुलीमाढीमा संचालनमा रहेका छन् । यस वडाको उत्तरी भेगमा महाभारत क्षेत्रको सिन्धुलीगढी, दामेलेकदेखि लेन्द्रेङ्गडाँडासम्म परेकाले पर्यटकीय दृष्टिकोणले अति उत्तम र सो ठाउँबाट सुनकोशी नदी, गौरीशंकर हिमाल, गणेश हिमाल र नेपालका जनकपुरलगायत भारतका विहारका दरभंगा सितामाढीजस्ता स्थानहरुसमेत दृश्यावलोकन गर्न सकिने भएको हुँदा यस स्थानलाई पर्यटकीय स्थान बनाउन उपयुक्त देखिन्छ र कमलामाई नगरपालिकाले यस ठाउँलाई विकासको विभिन्न चरणहरुमा काम अगाडि बढाएको छ साथै त्यस ठाउँको विकासको लागि सबै क्षेत्रबाट पहल गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ । सिन्धुलीगढी समग्र जिल्लाकै ऐतिहासिक पर्यटकीय महत्व बोकेको रमणीय स्थान भएको हुँदा यसले कमलामाई नगरपालिका र जिल्लाको मात्र नभएर देशकै पहिचान बोकेको पाईन्छ । कमलामाई, कालीमाई, भद्रकाली, गणेशथान, सिद्धबाबा, उर्गेन छयोलिङ्ग गुम्वा प्रमुख धार्मिक स्थलका रुपमा मानिन्छ । हाल कमलामाई नगरपालिकाको वडा नम्बर ८ मा रहेका तपश्वी राम बहादुर बम्जन रहेकाले यो ठाउँ अवलोकन गर्न विश्वभरीका शुभचिन्तकहरु आएको पाईन्छ ।

यस नगरपालिकाको पूर्वमा तीनपाटन गाउँपालिका र दुधौली नगरपालिका, उत्तरमा सुनकोशी गाउँपालिका र गोलन्जर गाउँपालिका, दक्षिणमा धनुषा र महोत्तरी जिल्ला र पश्चिममा मरिण गाउँपालिका र

सर्लाही जिल्ला पर्दछन् । हिउँदमासमा माथिल्लो भेगमा जाडो भए पनि वर्षायाम र गर्मी याममा अनुकूल मौसम हुने गरेको पाइन्छ ।

यस नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति पूर्ण रूपमा जंगलको काख र महाभारत क्षेत्र भएकोले वर्षातको समयमा हुने बाढीपहिरो तथा गर्मी याममा हुने आगलागी तथा हुरीबतासले दैनिक जीवनयापन अस्तव्यस्त बनाइदिने र आर्थिक, भौतिक तथा मानवीय क्षति हुने गरेको पाइन्छ ।

विपद् जोखिमको हिसावले यस नगरपालिका संकटासन्नता भित्र रहे पनि भविष्यमा हुन सक्ने जोखिमको कुनै पनि किसिमको पूर्वयोजना तथा प्रतिकार्य योजना नबनेको र यो नगरपालिकाका निर्वाचित जनप्रतिनिधि, विभिन्न राजनितिक दल, युवा, विभिन्न निकायका कर्मचारी, बालबालिका, वृद्धिजीवि र महिलाहरुलाई विपद् व्यवस्थापन तथा विपद्पश्चात प्राथमिक उपचारसम्बन्धी विभिन्न किसिमको सीप तथा क्षमता नभएको कारणले विपद्को समयमा बढी धनजनको क्षति हुन सक्ने देखिन्छ । नगरपालिकाभित्र औषधी उपचार गर्ने स्वास्थ्य केन्द्रहरु तथा आवश्यक औषधीको व्यवस्थाका हिसावले विस्तारै प्रगति भए पनि विपद्का दृष्टिकोणले योजना नबनेको कारणले विपद्को बेला उच्च मानवीय क्षति हुने सम्भावना अझ बढी देखिन्छ ।

यस नगरपालिकामा सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुले विपद्पछि राहतको लागि केही पहल गरेको भए पनि नीतिगत रूपमा पाउनुपर्ने विपद् प्रभावितहरुले पाउने सुविधामा आवश्यक सूचनाका अभावले वञ्चित हुदै आइरहेको अवस्था देखिएको छ । तसर्थ यसलाई राहतकेन्द्रित भन्दा पूर्वतयारीमा जोड गरिनुपर्छ, भन्ने विषयमा समुदायस्तरमा जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरुसहित भौतिक निर्माणमा कमलामाई नगरपालिकासँगै गैरसरकारी संस्थाको रूपमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली जिल्ला शाखाले प्लान इन्टरनेशनल नेपालको साभेदारीमा कार्य गर्दै आइरहेको छ जसबाट अति जोखिममा रहेका समुदायहरुको विपद्सम्बन्धी क्षमताको विकास भएको भए पनि नगर भित्र रहेको सम्पूर्ण समुदायहरुले यसको बारेमा जानकारी पाउनुपर्ने नितान्त आवश्यक देखिन्छ । तसर्थ यसलाई व्यवस्थापन गर्नका लागि हाल नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०७४ लागू गरेको छ । नेपालमा यसलाई अनुसरण गरी कार्यान्वयन गर्ने हिसावले यस कमलामाई नगरपालिका पनि बहुविपद्को हिसावले जोखिममा रहेको नगरपालिका भएका कारण यस वर्षदेखि कमलामाई नगरपालिकाले गैरसरकारी तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली जिल्ला शाखाको सहयोगमा केही वडाहरुमा आफ्ना कार्यहरुको थालनी गरिसकेको छ । सबै वडाहरुमा वडा स्तरीय स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति गठन गरी समुदायस्तरदेखि नै यसको कार्यान्वयनका लागि आगामी नगर परिषदमा अनुमोदन गर्दै प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि यो स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुको सहभागितात्मक छलफल तथा समुदायस्तरको विश्लेषणको आधारमा तयार गरिएको छ ।

१.२ योजनाको उद्देश्य :

- समुदायमा रहेका संकटासन्नताको पहिचान, स्तरिकरण तथा क्षमता विश्लेषण गरी जोखिम न्यूनिकरण गर्ने ।
- विपद्बाट हुनसक्ने जनधनको क्षति र साधन स्रोत तथा संरचनामा पर्न सक्ने प्रतिकूल प्रभावको विश्लेषण गर्ने ।
- स्थानीय निकाय, समुदाय र सरोकारवालाको प्रत्यक्ष र सक्रिय सहयोग बढाई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाउने ।

- आवश्यकता अनुसार विकास प्रक्रियामा विपद् जोखिम न्यूनिकरणलाई मुल प्रवाहीकरण गर्दै विपद् पूर्व, विपद्को समयमा र विपद् पश्चात गर्नुपर्ने कार्यलाई प्राथमिकीकरण गर्ने ।
- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यक्रममार्फत जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनिकरण गर्ने ।

१.३ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व :

सिन्धुली जिल्लाको विपद् जोखिमका हिसाबले यो कमलामाई नगरपालिका जोखिममा रहेको छ । (स्रोत: विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७३, सिन्धुली) वर्तमान नगरपालिकाको स्थितिलाई विश्लेषण गर्ने हो भने यस नगरपालिकाका विभिन्न वडाका स्थानीय बासिन्दाहरु विपद् व्यवस्थापन कसरी गर्ने विकासका हरेक प्रकृत्यामा विपद् जोखिम न्यूनिकरणलाई कसरी मुल प्रवाहिकरण गर्न सकिन्छ भन्ने बारेमा कुनै प्रकारको जानकारी नहुनाले वर्षेनी धेरै क्षति बेहोर्नुपर्ने स्थिति रहेको छ । यी सबै कारणलाई केलाएर हेर्ने हो भने वास्तविक रुपमा विपद् पूर्वतयारी तथा व्यवस्थापन गर्ने विषयमा ज्ञान, सिप र क्षमतामा विकास गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ । विपद् पछिको कार्यमा मात्र केन्द्रित हुनु मात्र नभई विपद् व्यवस्थापनका तीनवटा चरणहरुलाई केन्द्रित गरी गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरुलाई अगाडि बढाउनु नितान्त आवश्यक देखिएको अवस्था यस नगरपालिका रहेको देखिन्छ । विपद्सम्बन्धी सामना गर्ने समुदायको परम्परागत सिपलाई सुदृढिकरण गर्दै विपद् सामना गर्न सक्ने क्षमताको विकास गरी हुन सक्ने भौतिक क्षति तथा मानवीय क्षतिलाई कम गर्नका लागि र समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्नका लागि नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले जारी गरेको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका २०७४ लाई आत्मसात गर्दै उत्थानशील समुदायको निर्माणका लागि निर्दिष्ट निर्देशिकामा भएका विषयवस्तुको आधारमा योजना निर्माण गर्नु जरुरी छ ।

१.४. योजनाको सिमा :

यो विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा सञ्चालन गर्दा स्थानीय स्तरका जनप्रतिनिधि, सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधिहरु, महिला तथा आमा समूहहरुका प्रतिनिधिहरु, युवा तथा बाल क्लवका प्रतिनिधि र वडामा गठित विपद् जोखिम व्यवस्थापन समितिका प्रतिनिधिहरुको सक्रिय सहभागितामा योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

- तथ्यांक संकलनको क्रममा विगतका वर्षहरुमा भएका विपद्का घटनाहरु तथा त्यसबाट भएको क्षतिको सम्पूर्ण यथार्थ विवरणहरु प्राप्त गर्न कठिनाई भएकोले वडाको संकटासन्नताको स्तर निर्धारण, पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तर्जुमा, विपद् जोखिम न्यूनिकरणका गतिविधिहरु तथा बजेट निर्धारण गर्दा केही लचकता अपनाइएको छ ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापनको योजनाअन्तर्गत बनाएका गतिविधिहरुको कार्यान्वयनका लागि केही मात्रामा बाहिरी श्रोतको भर पर्नुपर्ने अवस्था देखिन्छ । जसले गर्दा बाह्य श्रोत प्राप्त नभएमा योजनाको कार्यान्वयनमा केही असर पर्ने सम्भावना देखिन्छ ।
- विभिन्न सरोकारवालासँग भएको स्रोतहरुलाई परिचालनमा सकारात्मक भए पनि सरकारी र गैरसरकारी संस्थाहरुको आर्थिक वर्ष र योजना तर्जुमा समय अगाडि पछाडि पर्नाले सम्पूरक कोषमा समस्या पर्ने देखिन्छ ।

- सीमित स्रोत र साधनबाट सबै प्रकारका विपदबाट हुने क्षतिलाई कम गर्न चूनीति रहेको छ ।

१.५ योजना निर्माण प्रक्रिया विधि :

योजना तर्जुमा गर्दा तल उल्लेख गरिएको विधि र प्रक्रियाहरु अपनाइएको छ :

- योजना निर्माण गर्दा वडाका सरोकारवालहरुलाई स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना बारे अभिमुखिकरण ।
- जनप्रतिनिधि, स्थानीय समाजसेवी, सरोकारवाला सरकारी तथा गैरसरकारी निकायको संलग्नतामा वडा स्तरीय स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति गठन ।
- स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन समिति र योजना तर्जुमा उपसमितिलाई समुदायमा आधारित समावेशी विपद् जोखिम, जलवायु उत्थानशील व्यवस्थापन, संकटासन्नता तथा क्षमता आंकलन तालिम ।
- संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणका लागि वडास्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिको कार्य जिम्मेवारी बाँडफाँड ।
- सरकारी तथा संघसंस्थाहरुमा उपलब्ध सूचनाहरुको आधारमा वडाको सामाजिक, आर्थिक तथा शैक्षिक अवस्था क्षमता तथा संकटासन्नताको विश्लेषण ।
- सामुदायिक विपद् जोखिम तथा जलवायु उत्थानशील व्यवस्थापन योजना निर्माण ।
- नगर स्तरको संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण प्रतिवेदन तयार ।
- प्लान इन्टरनेशनल नेपाल, सिन्धुली र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सिन्धुलीको प्राविधिक सहयोगमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको मस्यौदा तयार ।
- स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजनालाई पूर्णरूप दिन कार्यशालाको आयोजना गरी योजनासम्बन्धी सल्लाह, सुझाव संकलनका लागि कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना ।
- स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील व्यवस्थापन योजनालाई अनुमोदन गर्नका लागि जिल्लास्तरीय कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना ।
- आएका सल्लाह सुझावलाई अबलम्बन गर्दै नगर स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील व्यवस्थापन योजनालाई मूर्तरूप दिई नगरस्तरीय स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिमाफत नगरमा पेश ।

१.६ योजनाको कार्यान्वयन रणनीति :

- यो योजनालाई अनुमोदन गर्नका लागि र वैधानिकता दिनका लागि नगरको भेला वा परिषद्मा छलफल गरिने छ ।
- स्थानीय स्तरका दक्ष तालिम प्राप्त जनशक्ति परिचालन गर्दै विपद् व्यवस्थापनका लागि स्थानीय जनसमुदायको सहभागिता गराई समुदायको क्षमतामा विकास गरिने छ ।
- स्थानीय स्तरको परम्परागत सीप, शैली एमव् क्षमता प्रवर्द्धन गरी विपद् व्यवस्थापनका लागि प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।
- योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणका लागि वडा/नगर विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिलाई परिचालित गराइने छ ।

१.७ योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन :-

- स्थानीय निकाय र स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिले योजना कार्यान्वयनको लागि नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नेछ ।
- मूल्याङ्कन गर्दा वडा अर्न्तगतका सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका लागि तयार गरिएको सूचक बमोजिम नै गरिने छ । साथै उक्त अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने संस्थाले सम्बन्धित निकायमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने हुन्छ ।

१.८ योजनाको पूनरावलोकन तथा अध्यावधिक :

- नगरभित्रको कुनै पनि क्षेत्रमा उत्पन्न विपदले संकटासन्नता, क्षमता र जोखिममा पारेको परिवर्तनलाई सम्बोधन गर्न हरेक वर्ष योजनाको पूनरावलोकन तथा समीक्षा गरी वार्षिक कार्यक्रम तथा योजनाहरू तयार गरिनेछ ।
- विपद् तथा जलवायु उत्थानशील व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक पाँच वर्षमा योजनाको बृहत पूनरावलोकन गरी अध्यावधिक गरिनेछ ।

खण्ड -२ : विपद्, संकटासन्नता, क्षमता तथा जोखिम विश्लेषण

२.१ विपद्को पहिचान तथा स्तरीकरण :

नगरपालिकाभित्र बारम्बार घटिरहने विभिन्न विपद्हरूलाई विश्लेषण गर्ने हो भने प्रत्येक वडामा गरिएको स्तरिकरणलाई समायोजन गर्दै विपद्को स्तरिकरणलाई नगरस्तरको विपद् पहिचानका साथ गरिएको यो लामो प्रक्रियाका आधारमा वडामा गठित स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिको छलफल तथा विश्लेषणको आधारमा समष्टिगत रूपमा नगरभरि सबैभन्दा बाढीपहिरो पहिलो विपद्को रूपमा पहिचान भएको छ । यसैगरी क्रमसः हावाहुरी, आगलागी, चट्याङ र भूकम्प रहेका छन् । यसको प्रभावकारी व्यवस्थापन र न्यूनिकरण गर्न समुदायलाई मात्र नभई नगरलाई नै ठूलो चूनौतिको रूपमा आएको छ ।

२.२ विपद्को विश्लेषण :

वडा तथा समुदायस्तरमा सङ्कटासन्नता तथा क्षमता पहिचान, समस्या वृक्ष विश्लेषण, संस्थागत विश्लेषण, लक्षित समूह छलफल, प्रत्यक्ष अवलोकन समेतको प्रयोगबाट आएका सुचनाहरूको विश्लेषणका नतिजालाई संक्षिप्त रूपमा तलको ढाँचामा उल्लेख गरिएको छ ।

क्र. सं.	कमलामाई नगरपालिका	समस्या अथवा विपद्	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	सम्भावित उपाय	समाधानका
१	नगर भरी	बाढीपहिरो	<ul style="list-style-type: none"> ■ चरिचरण खुल्ला हुनु, ■ अत्यधिक वर्षा हुनु, ■ जलवायु परिवर्तन, ■ ढल निकास नहुनु, ■ अव्यवस्थित बाटो निर्माण, ■ चट्याङ्ग पर्नु, ■ भूकम्पले जमिन कमजोर हुनु, ■ आगलागी, ■ मृत जंगलमा वृद्धि हुनु, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ जनचेतनाको कमी, ■ गरिबी, ■ जनसंख्या वृद्धि, ■ फितलो नियम कानुन, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ शिक्षामा असर पर्नु ■ गरीबि बढ्नु, ■ पानीको स्रोत सुक्दै जानु, ■ भौतिक संरचना भत्कनु, ■ जनधनको क्षति हुनु, ■ मानसिक तनाव हुनु, ■ जग्गा कटानी हुनु, ■ बालीनाली नष्ट हुनु, ■ उत्पादनमा कमी, ■ वातावरण प्रदूषण हुनु, ■ महामारी फैलिनु 	<ul style="list-style-type: none"> ■ जनचेतना फैलाउने ■ पुर्वतयारी सामग्री राख्ने ■ सुरक्षित स्थान पहिचान गर्ने ■ आपतकालीन योजना बनाउने ■ राहत कोष निर्माण गर्ने ■ खुल्ला स्थानमा वृक्षारोपण गर्ने ■ जोखिम क्षेत्रलाई न्यूनिकरणको काम गर्ने ■ नियम कानुनको व्यवस्था गर्ने ■ गरीबि उन्मुलन गर्ने ■ आपतकालीन अवस्थाका बाटोहरूमा सुधार गर्ने 	
२	नगर	हावाहुरी	<ul style="list-style-type: none"> ■ तापक्रम वृद्धि ■ खडेरी पर्नु 	<ul style="list-style-type: none"> ■ मौषम ■ जलवायु परिवर्तन 	<ul style="list-style-type: none"> ■ भौतिक संरचनामा क्षति 	<ul style="list-style-type: none"> ■ घरवरिपरि भएका सुकेका तथा कमजोर रुखहरू 	

	भरी		<ul style="list-style-type: none"> अस्वभाविक मौषम परिवर्तन 	<ul style="list-style-type: none"> हुनु भौगोलिक भु वनावट 	<ul style="list-style-type: none"> घाइते हुनु दैनिक क्रियाकलापमा असर खर्चमा बृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> काटने घरको छानो राम्रोसँग निर्माण गर्नु होचा घरहरु निर्माण गर्नु आपतकालीन योजना निर्माण
३.	नगर भरी	आगलागी	<ul style="list-style-type: none"> लापरवाही गरेर जथाभावी आगो बाल्नु, खरले छाएको घर ज्वलनशील वस्तु बालबालिकाले भेट्ने ठाउँमा राख्नु, धुम्रपान, विजुली सर्ट भएर, गोठालो तथा शिकार खेलेले आगो बाल्नाले नयाँ घाँसको लागि 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतनाको कमी खाना पकाइसकेपछि आगो ननिभाउने सुखा मौसम हुनु चुरोटको ठूटो जथाभावी फाल्नु हावाहुरी चल्नु खरको छानो भएको अव्यवस्थित घरहरु 	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक क्षति मानवीय तथा चौपाया हरुको क्षति, भोकमरी सिर्जना हुनु, बसाइसराई हुनु, आर्थिक संकट उत्पन्न हुनु, वनविनाश हुनु, जैविक विविधता नष्ट हुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> ज्वलनशील वस्तुहरु बालबालिका हरुको पहुँचभन्दा टाढा राख्ने भान्सा कोठाको प्रयोग पछि आगो निभाउने । सन्देशमुलक कार्यक्रमबारे जानकारी लिन घरमा रेडियो राख्ने तथा सुन्ने बानी बसाल्ने अग्नि रेखाको व्यवस्थापन गर्ने सचेतीकरण कार्यक्रम संचालन
४.	नगर भरी	चट्याड	<ul style="list-style-type: none"> प्राकृतिक बादल एक आपसमा ठोकिएर वा घस्रिएर उत्पादन हुने विद्युतीय तरंग 	<ul style="list-style-type: none"> आद्रता भएको वायुको घस्रण 	<ul style="list-style-type: none"> जनधनको क्षति भौतिक संरचनाको क्षति मानवीय मृत्यु, घाइते हुने मानसिक रुपमा तनाव तथा दुःख 	<ul style="list-style-type: none"> घरमा, अफिसमा, विद्युतका कार्यालय र विभिन्न टेलिफोनका कार्यालहरुमा अर्थिड राख्ने । घरको छानामा परम्परागत विश्वासले राखिने सिउँडी भन्ने विरुवा रोप्ने । जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु गर्ने
५	वडा नं. ५, ८, ९, १०, १३, १४	जनवार आतंक (हात्ती, बाँदर इत्यादी)	<ul style="list-style-type: none"> जंगल पातलो र वस्ती फैलिदै जानु खानेकुरा जंगलमा प्राप्त नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> जलवायु परिवर्तनको कारणले बास स्थान परिवर्तन गर्नु 	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक तथा मानवीय क्षति मानसिक तनाव बालीनालीको क्षति 	<ul style="list-style-type: none"> आफ्नै बास स्थानमा पठाउनु सुरक्षित घरहरु निर्माण गर्नु विज्ञहरुसँग परामर्श लिनु
६	वडा १३, १४	किरा तथा सर्प	<ul style="list-style-type: none"> तापक्रममा बृद्धि सरसफाईको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> जलवायु परिवर्तन 	<ul style="list-style-type: none"> धनजनको क्षति मानसिक क्षति 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने प्राथमिक उपचार तालिम समुदायमा संचालन गर्ने

७	नगर भरी	विषादी	<ul style="list-style-type: none"> चेतनाको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> विस्तारै अर्बुद लगायत रोगहरुको वृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> प्राकृतिक वातावरणमम विग्रनु पर्यावरणीयमा असर पर्नु स्वास्थ्यमा प्रतिकूल 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन, नीतिनियम बनाएर कडाइ,
८	नगर भरी	भुकम्प	<ul style="list-style-type: none"> धरातलीय प्लेटहरु कमजोर हुनु ज्वालामुखी विस्फोट भएर भूगर्भ भित्र हलचल हुनु पृथ्वीभित्र रहेको अत्यधिक ताप र चापका कारण 	<ul style="list-style-type: none"> पृथ्वीको तापक्रम भूबनौट भौगोलिक बनावट 	<ul style="list-style-type: none"> मानसिक सन्तुलन गुमाउने पहिरो जानु भौतिक संरचनाहरु भत्कनु जनधनको क्षति हुनु गरीबि बढ्नु फोहोरको थुप्रो लागेर महामारी फैलन सक्छ बसाइसराइँ 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने पूर्वतयारी सामाग्री आपतकालीन योजना पूर्व अभ्यास गर्ने सुरक्षित स्थान पहिचान भुकम्पबाट हुने क्षति कम गर्न गह्रौ सामानहरु दराजमाथि वा भित्तामा भुन्ड्याएर नराख्ने व्यवस्थित खानेपानी भुकम्प प्रतिरोधी वा व्यवस्थित घर बनाउने
९	नगरभरी	महामारी	<ul style="list-style-type: none"> अव्यवस्थित माछा, मासु पसलहरु संचालन हुनु ताजा मासुको ग्यारेण्टीको जाँच नहुनु सिनो, रोग लागेको, बासी खानेकुराहरुमा खानु सरसफाइको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतनाको अभाव गरीबि जलवायु परिवर्तन 	<ul style="list-style-type: none"> धनजन क्षति गरीबि बढ्नु फोहोरको सही व्यवस्थापन नहुनु मानसिक सन्तुलन गुमाउने 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतनामा वृद्धि व्यवस्थित खानेपानी आयतित खाद्य तथा पशुपक्षीहरुको जाँच अव्यवस्थित मासु पसल तथा माछा पसलहरुमा कडाई

माथिको तालिकालाई अध्ययन गर्दा नगरको प्रमुख समस्याको रुपमा बाढीपहिरो आएको देखिन्छ । अति वर्षा हुनु, महाभारतको भिरालो जमिन हुनु, जथाभावी रुपमा अव्यवस्थित बाटो खनिनु, विपद् सम्बन्धी जनचेतनाको अभाव देखिनु, जलवायु परिवर्तन हुनु र खाली ठाउँमा वृक्षारोपण नगर्नु र चरिचरण खुल्ला हुनु यसका कारणहरु हुन् । यसैगरी हावाहुरी, आगलागी, चट्याङ तथा भुकम्प पनि विपद्को रुपमा आएका छन् । ती विपद्पूर्ण अवस्था जलवायु परिवर्तन, चरिचरण खुल्ला, सुख्खा मौसम, भौगोलिक भु-बनौट, कमजोर संरचनाका कारणले हुने दर्साएको छ । यसरी विभिन्न विपद्का कारणहरु, कारक तत्व र यसबाट पर्न सक्ने असरहरु तथा यसको व्यवस्थापन गर्ने योजनाको बारेमा माथिको तालिकामा स्पष्ट देखाएको छ ।

२.३ गाउँ तथा वडाको संकटासन्नता स्तरीकरण :

नगरको संकटासन्नता स्तरीकरण विभिन्न वडाबाट विगतमा भएको क्षति तथा भविष्यमा हुन सक्ने क्षतिलाई आधार मानेर तयार गरिएको छ । सूचनाहरु वडा -वडामा गएर संकलन गरिएको र अपुग सूचनाहरु विभिन्न

निकायहरुबाट लिइएको छ । नगरको संकटासन्नता स्तरीकरण गर्दा बाढीपहिरो, आगलागी, भूकम्प, चट्याङ र हुरीबतास जस्ता विपद्को आधारमा स्तरीकरण गरिएको छ । यसै आधारमा विभिन्न विपद्का दृष्टिकोणले गाउँ तथा वडा र त्यस अर्न्तगत रहेका घर परिवार संकटासन्नता छन् भनेर स्तरीकरण निम्न वमोजिम गरिएकोछ ।

	वडा नम्बर	संकटासन्न अवस्था (घरधुरी संख्या)				स्तर	पुष्ट्याइको आधार
		न्यून	मध्यम	उच्च	जम्मा		
कमलामाई नगर पालिका	१	567	284	335	1186		
	२	173	532	360	1065		
	३	88	116	291	495		
	४	749	491	355	1595		
	५	297	581	658	1536		
	६	1547	348	153	2048		
	७	670	331	430	1431		
	८	193	379	422	994		
	९	400	369	397	1166		
	१०	249	521	141	911		
	११	232	301	439	972		
	१२	148	491	355	994		
	१३	79	249	200	528		
	१४	267	266	205	738		
		जम्मा	5659	5259	4741	15659	

स्रोत : कमलामाई नगरपालिकाको तथा तथ्यांक कार्यालय २०७४

बालबालिका संख्या उमेर अनुसार

उमेर समुह वर्ष	पुरुष	महिला	जम्मा
० - ४ वर्ष	२९३०	२८२९	५७५९
५ - ९ वर्ष	३४२६	३२६४	६६९०
१० - १४ वर्ष	४१५८	३९१०	८०६८
१५ - १९ वर्ष	३५८२	४१३८	७७२०
जम्मा	१४०९६	१४१४१	२८२३७

जनगणना प्रतिवेदन : २०६८

नगरपालिकाको जम्मा जनसंख्या : ६६६३१

बालबालिका संख्या : २८२३७

अपाङ्गता विवरण

क्र.सं.	रातो कार्ड	निलो कार्ड	पहेलो कार्ड	सेतो कार्ड	कार्ड नपाएका	जम्मा	कैफियत
१.	९१	५८	७५	१०७	५७८	९०९	

जनगणनाको प्रतिवेदन : २०६८

२.४ नगरको क्षमता विश्लेषण :

सडकटासन्नता र जोखिमको सामना गर्न तथा जोखिम व्यवस्थापन गर्न समुदायसंग के-कस्ता क्षमता विद्यमान छन् भनेर पहिचान गर्दा तल उल्लेखित क्षमताहरु देखिएको छ ।

संस्थाको नाम	प्रमुख जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी	क्षमता	प्रभाव
नगर कार्यालय	खड्ग बहादुर खत्री	<ul style="list-style-type: none"> ■ बारुणयन्त्रको व्यवस्था ■ राहत व्यवस्थापन गर्ने ■ विपद्मा घाइतेहरुको तथ्यांक संकलन गर्ने ■ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सेवा सुविधाको व्यवस्था गर्ने ■ पुनस्थापना तथा पूननिर्माणको व्यवस्था गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ■ आपतकालिन कोष व्यवस्थापन ■ वडास्तरीय स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति ■ जिम्मेवारी बाँडफाँट ■ राजनैतिक संयन्त्रको व्यवस्था 	<ul style="list-style-type: none"> ■ पुनस्थापनामा सहयोग ■ राहतमा सहयोग हुने ■ क्षतिको विवरण लिन सहज हुने ■ वडाबाट उपलब्ध सेवासुविधाहरु प्राप्त हुने
स्वास्थ्य	डा. सुमित्रा गौतम	<ul style="list-style-type: none"> ■ मातृशिशु कार्यक्रम संचालन ■ प्राथमिक तालिम संचालन ■ घाइतेको उपचार ■ तथ्यांक संकलन 	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्वास्थ्य उपचार ■ औषधि वितरण सहयोग 	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्वास्थ्य उपचारमा सहयोग
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	अशोक श्रेष्ठ	<ul style="list-style-type: none"> ■ राहत उपलब्ध ■ क्षतिको विवरण ■ प्राथमिक उपचार तालिमको आयोजना 	<ul style="list-style-type: none"> ■ तालिम प्राप्त जनशक्ति भएको ■ राहतको लागी पहल गर्ने ■ विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि 	<ul style="list-style-type: none"> ■ प्राथमिक उपचारमा सहयोग ■ घाइतेको अवस्थामा सुधार

		<ul style="list-style-type: none"> ■ दक्ष जनशक्ति परिचालन ■ एम्बुलेन्स सेवा ■ शबवाहन सेवा 	जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने	
सामुदायिक मेलमिलाप केन्द्र	राम बहादुर हायु	<ul style="list-style-type: none"> ■ भै भगडा विवाद व्यवस्थापन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ■ राहत व्यवस्थापनमा सहज गराउने 	<ul style="list-style-type: none"> ■ आपसी मेलमिलाप र सहजताको वातावरण सिर्जना गर्ने
सामुदायिक बन तथा पर्यावरण	प्रमुख, बन कार्यालय	<ul style="list-style-type: none"> ■ काठ उपलब्ध गराउने ■ पुनःस्थापना गर्नमा सहयोग ■ पुनःनिर्माणमा भौतिक तथा सामग्रीगत सहयोग 	<ul style="list-style-type: none"> ■ काठ उपलब्ध गराउने 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ऋण उपलब्धतामा सहज हुने
प्रहरी कार्यालय	प्रमुख, जिल्ला प्रहरी कार्यालय	<ul style="list-style-type: none"> ■ शान्ति सुरक्षा 	<ul style="list-style-type: none"> ■ पर्याप्त जनशक्ति उपलब्ध गराउने 	<ul style="list-style-type: none"> ■ असहज वातावरणमा कमी
सशस्त्र प्रहरी बल	प्रमुख, सशस्त्र प्रहरी कार्यालय	<ul style="list-style-type: none"> ■ विपद् व्यवस्थापन तथा शान्ति सुरक्षा 	<ul style="list-style-type: none"> ■ तालिम प्राप्त जनशक्ति 	<ul style="list-style-type: none"> ■ विपद्मा परेकालाई उद्धार गर्ने
नेपाली सेना	गणपति, वर्द बहादुर गण	<ul style="list-style-type: none"> ■ विपद् व्यवस्थापन 	<ul style="list-style-type: none"> ■ तालिम प्राप्त जनशक्ति 	<ul style="list-style-type: none"> ■ विपद्मा परेकालाई उद्धार गर्ने
निजी अस्पतालहरु	प्रमुख, निजी अस्पताल	<ul style="list-style-type: none"> ■ प्रभावित घाइतेलाई उपचार 	<ul style="list-style-type: none"> ■ दक्ष जनशक्ति 	<ul style="list-style-type: none"> ■ घाइतेलाई तत्काल उपचार हुने
स्थानीय गैरसरकारी संस्थाहरु	बेदराज दहाल गैरसरकारी महासंघ	<ul style="list-style-type: none"> ■ विभिन्न संघ संस्थाले सक्रिय पूर्वक काम गरिरहेको 	<ul style="list-style-type: none"> ■ सक्रिय कर्मचारी 	<ul style="list-style-type: none"> ■ राहत तथा न्युनिकरणको काम हुने

नगरमा सहयोगी निकायहरुको रुपमा केही स्थानीय सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु रहेका छन् । नगरको समन्वयमा स्थानीय गैरसरकारी संस्थाहरुले पनि विपद्सम्बन्धी कार्य गर्दै आएको छ । स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिकालाई मुल आधार बनाई सहयोगी संस्थाले नगरले गर्ने विपद् व्यवस्थापनका विषयमा धेरै कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै आइरहेको अबस्थामा छ । यसका लागि कार्य गर्ने अन्य संस्थाहरु र नगर/वडा स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिले पनि आफ्ना विपद् व्यवस्थापनका गतिविधिहरु संचालन गर्दै आइरहेका छन् । यसरी सम्पूर्ण सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुको विपद् व्यवस्थापनका हरेक पक्षमा सहयोगको नितान्त आवश्यक रहेको छ । बहुविपद्का हिसाबले संकटासन्नता समुदायको विपद्सँग सामना गर्न सक्ने क्षमताको विकास गर्ने हिसाबले माथि उल्लेखित कार्यालय तथा संघसंस्थाहरु यस नगरको मुख्य क्षमताको रुपमा रहेका छन् ।

२.५ जोखिम पहिचान तथा क्षमता विश्लेषण :

यस नगरको सङ्कटासन्नता र क्षमताबीच देखिएको दूरीलाई तल उल्लेख गरिएको छ :-

विपद्	भोगिरहेका समस्याहरू	संकटासन्नता	क्षमता	संकटासन्नता र क्षमता बीचको दुरी
बाढीपहिरो	<ul style="list-style-type: none"> जनधनको क्षति हुने यातायात अवरुद्ध हुने स्वास्थ्यमा असर पर्ने मानसिक तनाव हुने समुदाय विस्थापित हुने भौतिक संरचनाहरू तहसनहस हुने जग्गा कटानी हुने शिक्षामा असर पर्ने बालीनाली नष्ट हुने भोकमरी सिर्जना हुने खेतीयोग्य जमिन बालुवामा परिणत हुने विद्यालयको पठनपाठनमा समस्या हुने 	<ul style="list-style-type: none"> विपद् पूर्वतयारीका बारेमा जनचेतनाको कमी हुनु खोज तथा उद्धारबारे तालिम प्राप्त व्यक्ति नहुनु खहरेको छेउछाउमा बस्ती हुनु कमजोर भुवनौट भएकाले कटानीको समस्या बढी हुनु प्राथमिक उपचारबारे ज्ञानको कमी पूर्वसूचना संयन्त्रको विकास नहुनु खहरे खोलाहरूमा पुल नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> आपतकालीन कोष भएको समुदायस्तरमा जनप्रतिनिधि रहेको स्वास्थ्य केन्द्रको व्यवस्था महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविका हुनु विद्यालयहरू हुनु घरघरमा मोबाईल भएको समाजसेवी व्यक्तिहरू हुनु विभिन्न गैर सरकारी संघसंस्थाहरू हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> विपद् पूर्वतयारीबारे तालिमको अभाव गरीविको कारण खहरे किनारमा बसेर जीवन गुजारा गर्नुपर्ने स्थिति आर्थिक कमजोरीका कारण प्रतिस्थापन हुन नसक्नु न्युनिकरणका कामहरू गर्न नसक्नु
हावाहुरी	<ul style="list-style-type: none"> बालीनाली विगाने दैनिक क्रियाकलापमा अवरुद्ध हुनु भौतिक संरक्षणको क्षति मानवीय क्षति आर्थिक समस्या 	<ul style="list-style-type: none"> घरको छानो बलियो गरि कस्ने नगरेका । घरवरिपरि भएको सुकेको रुख नकाटने गरेको 	<ul style="list-style-type: none"> केही घरहरू बलियो गरी घर बनाउने गरेको घरवरिपरि भएको सुकेको रुख केही समुदायले काटने गरेको । 	<ul style="list-style-type: none"> घरको छाना बलियो बनाउने घरवरिपरिको सुकेका रुखहरू काट्ने ।
आगलागी	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक क्षति भएको अन्न नष्ट हुनु जनधनको क्षति गरिवी बढ्नु पारिवारिक कलह उत्पन्न हुनु ऋण लिएर घर व्यवहार संचालन गर्नुपर्ने बाध्यता भोकमरी सिर्जना हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> खरले छाएको घर हुनु चुरोट खाएर जथाभावी फाल्नु ज्वलनशील वस्तु बालबालिकाको पहुँचमा राख्नु भान्साकोठामा पानीको व्यवस्था नगर्नु जहितही आगो बाल्नु जंगल छेउमा घर हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> समुदाय हुँदै खोलामा पानी बग्नु घरहरू एकै ठाउँमा नहुनु टिन, खर, टायल र ढुङ्गले छाएको घर हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने आर्थिक सुधारका लागि सिपमुलक कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने आगो निभाउने अभ्यास गर्नुपर्ने
जनावर आंतक	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक क्षति मानवीय क्षति हुनु । पारिवारिक तनाव । आर्थिक संकट 	<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षित घरको अभाव जनचेतनाको अभाव वनजंगलमा वृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> घरहरू एकै ठाउँ नहुनु सुरक्षित तरिकाले घर नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> बास स्थान परिवर्तन सुरक्षित घरहरूको निर्माण बिमाको व्यवस्थापन
चट्याड	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक क्षति मानवीय क्षति हुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> घरमा अर्थिड नराख्ने गरेको चट्याड लाग्ने समयमा 		<ul style="list-style-type: none"> घरमा, अफिसमा, विद्युतका कार्यालय र

	<ul style="list-style-type: none"> ■ पारिवारिक तनाव । ■ आर्थिक संकट 	लापरवाही गरी करेन्ट प्रवाह हुने सामानहरु चलाउने गरेको ।		<p>विभिन्न टेलिफोनका कार्यालहरुमा अर्थिड राख्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ घरको छानामा परम्परागत विश्वासले राखिने सिउँडी भन्ने विरुवा रोप्ने ।
भूकम्प	<ul style="list-style-type: none"> ■ भौतिक संरचनाको क्षति ■ भौतिक संरचना भत्किएर मानवीय क्षति हुनु । ■ मानसिक तनाव बढ्नु । ■ वातावरण तहसनहस हुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> ■ भूकम्प आउदा सुरक्षित हुने तरिका थाहा नहुनु ■ अव्यवस्थित बस्ती बस्नु ■ पहाडको फेदीमा घर हुनु ■ भूकम्प प्रतिरोधात्मक घरको निर्माण नहुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> ■ खुल्ला चौर केही हुनु ■ भूकम्प प्रतिरोधात्मक घर बन्दै गरेको हुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> ■ भूकम्प भोलाको व्यवस्था गर्ने ■ भूकम्प सम्बन्धी नमुना अभ्यास गर्ने ■ भूकम्पसम्बन्धी जनचेतना जगाउने

खण्ड - ३ : विपद् तथा जलवायु उत्थानशील व्यवस्थापन योजना

समुदायको संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणबाट आएका सूचनाहरूको आधारमा भावी दिनमा हुनसक्ने विपद्को विश्लेषण गरी त्यसको क्षति न्यूनिकरणको प्रयास स्वरूप विस्तृत कार्ययोजना निर्माण गरिएको छ । यस प्रकारको कार्ययोजनाले विपद् व्यवस्थापन कार्यमा यस नगर/वडा तथा अन्य संघ संस्थाहरूको स्रोत साधनको उच्चतम प्रयोग हुने अपेक्षा राखी तल उल्लेखित ३ चरणमा विपद् व्यवस्थापनका क्रियाकलापलाई निर्धारण गरिएको छ ।

३.१ विपद् पूर्वका क्रियाकलापहरू :

प्रमुख समस्या तथाजोखिम	व्यवस्थापन क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
			आन्तरिक	बाह्य सहयोगी	
बृक्षारोपण	विभिन्न समुदायमा तथा खाली ठाउँमा	सा.व.उ.स., व्यवस्थापन समिति र समुदाय	वडा तथा नगरपालिका सामुदायिक वन, स्थानीय साभेदार संस्थाहरू	जि.स.स., भु संरक्षण, वन कार्यालय तथा अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरू	२०७६ असारभित्र
कटानी समस्या	चरिचरण बन्द गर्ने, तारजालीको व्यवस्थापन गर्ने,	नगर, वडा तथा समुदाय	वडा तथा नगरपालिका सामुदायिक वन, स्थानीय साभेदार संस्थाहरू	जि.स.स., भु संरक्षण, वन कार्यालय तथा अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरू	२०७६ भित्र
भोलुङ्गे पुल निर्माण गर्ने	वडा भेला गराई समावेश गराउने र नगर परिषदमा पास गराएर	नगर स्तरिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति र समुदाय	वडा तथा नगरपालिका स्थानीय साभेदार संस्थाहरू	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जि.स.स., भु संरक्षण, सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरू	०७८ असार सम्म
जनचेतना अभिवृद्धिको कमी	<ul style="list-style-type: none"> ● तालिम ● होडिङ्ग बोर्ड ● प्रचार प्रसार ● सडक नाटक ● दिवस मनाएर ● स्थान्तरण योजना निर्माण गरी 	<ul style="list-style-type: none"> ● वडा तथा नगर स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति ● स्वास्थ्य केन्द्र ● सामुदायिक वन र समुदाय ● नेरेसो उपशाखा 	वडा तथा नगरपालिका, सामुदायिक वन, स्थानीय साभेदार संस्थाहरू	सरकारी तथा गैरसरकारी संघसस्थाहरू	२०७६ भित्र

आपतकालिन सामग्रीको अभाव	सम्बन्धित निकायसँग माग गरेर	<ul style="list-style-type: none"> ● वडा स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति ● स्वास्थ्य केन्द्र ● सामुदायिक वन र समुदाय ● नेरेसो जिल्ला शाखा 	वडा तथा नगरपालिका, सामुदायिक वन, स्थानीय साभेदार संस्थाहरु	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्लान इन्टरनेशनल, वर्ल्डभिजन, जि.स.स., भु संरक्षण तथा अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	०७५ बैसाख
आपतकालीन योजना निर्माणमा समस्या	वडा र सरोकारवाला बीच समन्वय गर्ने	वडा, समुदाय	वडा तथा नगरपालिका, सामुदायिक वन, स्थानीय साभेदार संस्थाहरु	जि.स.स., नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्लान इन्टरनेशनल, भु संरक्षण, वन कार्यालय तथा अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	२०७६ असार
विपद्सम्बन्धी जनचेतना मुलक कार्यक्रम गर्ने तथा दिवस मनाउने	समुदायमा छलफल गरेर तथा सम्बन्धित निकायसँग माग गरेर	समुदाय, वडा	वडा तथा नगरपालिका, सामुदायिक वन, स्थानीय साभेदार संस्थाहरु	जि.स.स., नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्लान इन्टरनेशनल, वर्ल्डभिजन, भु संरक्षण, वन कार्यालय तथा अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	२०७५ भित्र
तटबन्धन नभएर कटानी तथा बस्ती जोखिममा भएको	वडा भेला गराई समावेश गराउने (वडा परिषदमा पास गराएर)	समुदाय, वडा	वडा तथा नगरपालिका, सामुदायिक वन, स्थानीय साभेदार संस्थाहरु	जि.स.स., भु संरक्षण, वन कार्यालय तथा अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	२०७५ बैशाख
आपतकालीन कोषको अभाव	समुदायमा छलफल गरेर तथा सम्बन्धित निकायसँग माग गरेर	समुदाय, वडा	वडा तथा नगरपालिका, सामुदायिक वन, स्थानीय साभेदार संस्थाहरु	सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	२०७५ श्रावणदेखि
पूर्व सूचना प्रणाली व्यवस्थित नहुनु	समुदायमा छलफल गरेर तथा सम्बन्धित निकायसँग माग गरेर	समुदाय, वडा	वडा तथा नगरपालिका, सामुदायिक वन, स्थानीय साभेदार संस्थाहरु	जि.स.स., जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्राक्टिकल एक्सन सरकारी तथा	२०७५ श्रावणदेखि सुरु गर्ने

				गैरसरकारी संस्थाहरु	
राहत, पूनःस्थापना, पूनःनिर्माण गर्न समस्या	वडा भेला गराई समावेश गराउने स्-वडा परिषदमा पास गराएर)	समुदाय, वडा	वडा तथा नगरपालिका, सामुदायिक वन, स्थानीय साभेदार संस्थाहरु	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जि.स.स., भु संरक्षण, वन कार्यालय तथा अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	विपद् हुनुपुर्व नै

३.२ विपद्को समयका क्रियाकलापहरु :

प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्थापन		समय अवधि
			आन्तरिक	बाह्य सहयोग	
सरोकारवाला निकायसँग सम्पर्क समन्वयमा कमी	विभिन्न संघसंस्थाहरुको सम्पर्क नम्बर समयमै सुरक्षित गरी आफुसँग राख्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● नगर स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति 	नगरस्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति	जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	विपद्को समयमा
आपतकालीन सामग्री व्यवस्थापन गर्न असहज	आपतकालीन सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने तथा अपुग आपतकालीन सामग्रीहरु अन्य वडा, रेडक्रस वा अन्य संस्थासँग समन्वय गरी ल्याउने	<ul style="list-style-type: none"> ● नगरस्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति 	वडा तथा नगरपालिका	सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरु	विपद्को समयमा
खोज तथा उद्धारमा समस्या	तालिम प्राप्त खोज तथा उद्धार कार्यदललाई परिचालन	<ul style="list-style-type: none"> ● वडा तथा नगर स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति ● रेडक्रस शाखा तथा उपशाखा ● नगर प्रहरी 	<ul style="list-style-type: none"> ● वडा तथा नगर स्तरीयविपद् व्यवस्थापन समिति 	सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरु	विपद्को समयमा
घाइतेले समयमै उपचार नपाउने	प्राथमिक उपचार कार्यदल परिचालन	<ul style="list-style-type: none"> ● वडा स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति ● सिन्धुली अस्पताल ● रेडक्रस शाखा तथा उपशाखा 	वडा तथा नगरपालिका, उप स्वास्थ्य चौकी	सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरु	विपद्को समयमा

सुरक्षित स्थानको अभाव	तत्काल विद्यालय भवन सामुदायिक भवनहरू खाली गराउने	<ul style="list-style-type: none"> ● वडास्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति ● रेडक्रस ● क्लबहरू 	<ul style="list-style-type: none"> ● वडा तथा नगर स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति 	सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरू	विपद्को समयमा
खाद्यान्नको अभाव	सुख्खा तयारी खाना वितरण	<ul style="list-style-type: none"> ● वडा तथा नगर ● उद्योग वाणिज्य संघ ● रेडक्रस ● स्थानीय क्लबहरू 	वडा तथा नगर स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति	विभिन्न संघसंस्थाहरू	विपद्को समयमा
स्वास्थ्य समस्या	<ul style="list-style-type: none"> ● प्राथमिक उपचार समिति परिचालन ● शुद्ध खानेपानीको व्यवस्था 	<ul style="list-style-type: none"> ● वडा तथा नगरपालिका ● प्राथमिक उपचार समिति ● स्वास्थ्य चौकी ● रेडक्रस 	वडा तथा नगर, सिन्धुली अस्पताल, जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	विभिन्न संघसंस्था	विपद्को समयमा
सुरक्षाको अभाव	सुरक्षा निकायलाई परिचालन गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रहरी चौकी ● नगर प्रहरी ● क्लब 	प्रहरी प्रशासन, नगर प्रहरी	विभिन्न संघसंस्थाहरू	विपद्को समयमा
राहतको वितरणमा समस्या	<ul style="list-style-type: none"> ● वास्तविक पीडितहरूको तथ्यांक संकलन गर्ने ● समस्या पहिचान गरी राहत वितरण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> ● नगर प्रहरी ● प्रहरी चौकी ● रेडक्रस 	वडा तथा नगरपालिका	विभिन्न संघसंस्थाहरू	विपद्को समयमा
समयमै पूर्व सूचनाको प्रवाहको अभाव	<ul style="list-style-type: none"> ● सम्पूर्ण समुदायमा पूर्व सचेतना कार्यदल गठन गरी तालिम दिने 	<ul style="list-style-type: none"> ● वडा ● समुदाय 	वडा तथा नगरपालिका	विभिन्न संघसंस्थाहरू	विपद्को समयमा

३.३ विपद् पश्चातका क्रियाकलापहरू

प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
			आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	

राहत व्यवस्थापनमा समस्या	राहतका लागि विभिन्न संघसंस्था तथा रेडक्रससँग समन्वय गर्ने	वडा तथा नगरपालिका	वडा तथा नगर स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	रेडक्रस, प्लान इन्टरनेशनल तथा अन्य संघसंस्थाहरु	विपद् पछि
तथ्यांक यकिन हुन नसक्नु	सम्बन्धित निकाय सबैको सूचना मिलान गर्ने	वडा तथा नगरपालिका	वडा तथा नगरपालिका, रेडक्रस प्लान इन्टरनेशनल तथा अन्य संघसंस्थाहरु	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा विभिन्न संघसंस्था	विपद् पश्चात्
पुनःस्थापना तथा पुनःनिर्माणका गतिविधिहरु संचालनमा समस्या	पुनःस्थापना तथा पुनःनिर्माणका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने ।	वडा तथा नगरपालिका र गैर सरकारी संघसंस्थाहरु	नेपाल सरकार	विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरु	विपद् पश्चात्
विपद् पश्चात् वडास्तरमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिको बैठक नहुनु	वडा तथा नगर स्तरीय बैठक (वाढी प्रभावितहरुको कसरी कहाँ व्यवस्थापन गर्ने भन्ने बारे)	वडा स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति	वडा तथा नगरपालिका	वडा तथा नगरपालिका, रेडक्रस, प्लान इन्टरनेशनल तथा अन्य संघसंस्थाहरु	
अल्पकरणका कार्यहरु गर्ने	विपद् पूर्वतयारी, रोकथाम, अल्पकरणका गतिविधिहरुलाई निरन्तर रुपमा सञ्चालन गर्ने, जैविक तटबन्ध निर्माण तथा मर्मत, डुङ्गा र पुल निर्माण, लाइफ ज्याकेटको व्यवस्था	समुदाय तथा वडा स्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति	वडा तथा नगरपालिका	विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरु	विपद् पछि
विपद्पछि समीक्षा नहुनु	अनुगमन तथा समीक्षा टोली गठन गर्ने	वडा तथा नगरपालिका	वडा तथा नगरपालिका	सरोकारवाला सबै	विपद्पछि
विकास निर्माण दिगो नहुनु	विपद् व्यवस्थापनलाई विकासका क्रियाकलापमा मुल प्रवाहीकरण नगरिनु	वडा तथा नगरपालिका	वडा तथा नगरपालिका	संघसंस्था	विपद्पछि

अनुसूचि - १

सडकटासन्नता, क्षमता तथा जोखिम विश्लेषण पार्श्वचित्र /संक्षिप्त प्रतिबेदन

१. कमलामाई नगरपालिकाको प्रमुख सडकटासन्नता

१.१ जलवायु हावापानी आदिको अवस्था र प्रभाव :

जलवायुका हिसाबले यस नगरपालिकाको हावापानी मिश्रित खालको पाइन्छ । यहाँका समतल क्षेत्रहरूमा सामान्य गर्मी हुने तथा उच्च क्षेत्रहरूमा प्रायः हावा चलिरहने भएकोले आगालागी तथा ठण्डी हुने गर्दछ । यस नगरपालिकाको उचाइ लगभग मिटरदेखि १५०० मिटरसम्म रहेको छ भने सुर्योदयको समयमा ८ डिग्री देखि अधिकतम २८ डिग्री सेन्टीग्रेटसम्म तापक्रम पुगेको पाइन्छ, त्यसैले जलवायुका दृष्टिकोण लाभदायक देखिन्छ ।

१.२ प्राकृतिक स्रोत साधन :

कमलामाई नगरपालिकाका मुख्य खोलानालाहरूमा दोस्रो स्तरका कमलानदीसँगै, मरिण, गडौली, जिर्गा, धमिले र चुरे पहाडबाट बगेको घाँघर खोला रहेका छन् । यहाँका केही खोलाहरू वर्षभरि बगेको पाइन्छ । यसबाट सिंचाइको सुविधा र खोलाको छेउको वस्तीमा पानीको सुविधा पनि पुगेको छ । यस वडामा मुख्य गरी केरा, भुइकटहर, मेवा, आँप, अम्बा, आरु, कागती, रुख कटहर, लिची, अनार लगायतका फलफूलहरू हुने भएता पनि केही भुइकटहर भने व्यावसायिक रूपमा उत्पादन गरिएको पाइन्छ । यस नगरपालिकामा सम्भावना रहेका फलफूलहरूमा मुख्यगरी भुइकटहर, केरा, आँप, आरु, अम्बा, निबुवा र लिची रहेका छन् । भौगोलिक दृष्टिकोणले फरक फरक मौसम भएको क्षेत्र कमलामाई नगरपालिकाभित्र भएकाले यहाँ सबै खाले फलफूलहरूको सम्भावना पाइन्छ । यसैगरी यस क्षेत्रभित्र प्रशस्त रहेका वनजंगल पनि यस नगरपालिकाको आयस्रोतको रूपमा रहेको छ ।

१.३ नगर भित्र भएर बग्ने खोलानाला तथा नदीबाट पर्ने प्रभाव :

यस नगरपालिकाका मुख्य पानीका स्रोतहरूमा नेपालको दोस्रो स्तरको नदी कमला त्यसैगरी मरिण, गडौली, गौमती, जिर्गा, धमिले र घाँघर खोला रहेका छन् । कमला नदी तथा मरिण खोलाको छेउछाउमा रहेका खेतीयोग्य उर्वरभूमिहरूबाट राम्रो उब्जनी हुने गर्दछ । बाढीपहिरोको हिसाबले यस क्षेत्र अति जोखिमपूर्ण क्षेत्र पनि हो । वर्षातको समयमा हरेक वर्ष धनजनको क्षति हुँदै आएको छ भने उर्वरभूमिहरू बगरमा परिणत हुँदै आएको छ । चुरेक्षेत्रबाट निस्कने खहरे खोलाहरूले वर्षातको समयमा धेरै दुख दिँदै आइरहेको छ, जसले नगरपालिका क्षेत्रको मानविय क्षति र उत्पादकत्वमा कमी ल्याउने गरेको छ ।

१.४ सडकको अवस्था :

यस नगरपालिकाको मध्य भाग भएर बिपी राजमार्ग र निर्माणधीन मदन भण्डारी राजमार्ग रहेकाले सडकको हिसाबले कमलामाई नगरपालिका सडकको पहुँच राम्रै भएको देखिए पनि दक्षिणी भागको चुरे र उत्तरी

भागको महाभारत क्षेत्र भएकाले विशेषगरी महाभारत क्षेत्रको वडा नं. १२ सडकको पहुँचमा रहेको देखिदैन । विभिन्न वडाहरूमा कच्ची सडकहरू रहेको भएता पनि र हिउँदको समयमा यदाकदा रुपमा ट्याक्टर तथा साना ढुवानीका गाडीहरू कष्टकर रुपमा चल्ने गरेको छ । तर वर्षात्को समयमा सडक पूर्ण रुपमा अवरुद्ध हुने गर्दछ । यस वडा भएर अहिले विभिन्न समुदायमा कच्ची सडक विस्तार हुने क्रम रहेको छ । चुरे क्षेत्रको विभिन्न भागहरूको कच्ची सडक वर्षेनी जाने बाढीको कारणले क्षत विक्षत भएकाले सेवामा अवरोध भएको पाईन्छ ।

१.५ भू-उपयोग :

नगरपालिकाको भु उपयोगलाई अध्ययन गर्ने हो भने कमलामाई नगरपालिकाको मध्य भाग जिल्लाको सदरमुकाम परेकाले धेरै जस्तो खेतीयोग्य जमिन सहरमा परिणत हुँदै गरेको पाईन्छ । बाँझै महिना सिंचाइको सुविधा हुने ठाउँ सबै ठाउँ नभएकोले यहाँका माटोमा उत्पादकत्व सामान्य रहेतापनि खाद्यबाली तथा तरकारी बालीको उत्पादन कम भइरहेको देखिएपनि विभिन्न जिल्लामा विस्तारै तरकारी तथा अन्य बालीहरू लगाएर उत्पादन गरेको पाईन्छ ।

१.६ घरधुरी तथा जनसंख्या विवरण :

१.६.१ जाति अनुसारको विवरण :

जातजाति	संख्या	प्रतिशत
tfdfङ्ग	14099	21=9
lf]qL	12786	19=86
du/	7373	11=45
gjif/	6633	10=3
a fDxण	6477	

स्रोत : राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग

माथि उल्लेखित तालिकामा नगरको जातिगत संख्या र प्रतिशतलाई उल्लेख गरिएको छ । जसमध्ये तामाङ २१.९, क्षेत्री १९.८६, मगर ११.४५ र नेवार १०.३ रहेको रहेको छ । यसरी हेर्दा वडामा जातिगत रुपमा जनजातिहरूको बाहुल्यता रहेको देखिन्छ ।

१.६.३ विपद्को अवस्था:

यस नगरपालिका बहुविपद्का हिसाबले संकटासन्नता भएको नगरपालिका हो । जहाँ वर्षेनी विभिन्न विपद्का कारण मानवीय तथा भौतिक क्षति हुने गरेको छ । यस नगरपालिकामा हुने विपद्हरूको विश्लेषण गर्दा वर्षेनी जलजन्य विपद्को रुपमा बाढीपहिरो नै पहिलो विपद्को रुपमा आएको छ । त्यस बाहेक आगलागी, हावाहुरी, भूकम्प तथा चट्याङ पनि यस नगरमा विपद्को रुपमा देखिएको छ जसले विभिन्न किसिमका भौतिक तथा मानवीय क्षति गर्दै आइरहेको छ । यसरी हेर्दा यस नगरले प्रमुख जिम्मेवारीको भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने तत्काल आवश्यकता देखिएको छ । सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूले विपद्पछि राहतको लागि केही पहल गरेको भए पनि नीतिगत रुपमा पाउनुपर्ने विपद् प्रभावितहरूले पाउने सुविधामा वञ्चित हुँदै आइरहेको अवस्था देखिएको छ, यसलाई व्यवस्थापन गर्नु पर्ने स्थिति टड्कारो देखिएको छ ।

यस समुदायमा भएको क्षमताहरु तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ :

विवरण	नाम रहेको स्थान	सङ्ख्या कति	क्षमता	अवस्था	कैफियत
भौतिक स्रोत					
सडक	नगरपालिका भरी	३ वटा	वर्षभरी चल्ने	३३ कि.मी. पक्की र अरु कच्ची	विपी राजमार्ग अरु पूर्व पश्चिम जाने
विद्यालय	नगरपालिका भरी	११२ वटा	विद्यालय ठिकै रहेको	केही मर्मत गर्नुपर्ने, निर्माण गर्नुपर्ने	
सामुदायिक चर्पी					
सञ्चारका साधन	वडा भरी	३ वटा	सामान्य	सामान्य	
यातायातका साधन	सिन्धुलीमाढी र वडा भरी		सामान्य	सामान्य	
मानव संसाधन					
तालिम प्राप्त जनशक्ति	विभिन्न वडामा गरेर	२४	सामान्य	सामान्य	
स्वास्थ्य संस्था	प्रत्येक वडामा	१४	सामान्य	सामान्य	वडा नं. १२ मा बाहेक
शिक्षक	वडा भरी सबै विद्यालय	५६४	सामान्य	सामान्य	
स्वयंम् सेविका	प्रत्येक समुदायमा		सामान्य	सामान्य	
सिकर्मी	प्रत्येक समुदायमा		सामान्य	सामान्य	
डकर्मी	प्रत्येक समुदायमा		सामान्य	सामान्य	
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिक भवन	प्रत्येक वडामा				तर विपद्को दृष्टिकोणबाट नबनेको
सार्वजनिक धारा	वडा भरी		सामान्य	सामान्य	
पाटी पौवा	प्रत्येक समुदायमा				
मठमन्दिर	कमलामाई, कालीमाई, सिद्धबाबा, भद्रकाली, गणेशथान, उर्गेन छयोलिङ्ग, विभिन्न चर्च तथा मस्जिद		सामान्य	सामान्य	
सामाजिक संरचना					
महिला तथा आमा समुह	नगर भरि		सामान्य	सामान्य	
आयआर्जनमा सक्रिय महिला समूह	नगर भरी		सामान्य	सामान्य	
शैक्षिक अवस्था - महिला, पुरुष	नगर भरी	पुरुष ८६.६९ महिला ७५.५६	फरक	फरक	भुकम्प पूनः निर्माण लगत

					संकलन कार्यक्रम २०७४
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	नगर भरी		सामान्य	सामान्य	
वचत समुह	विभिन्न वडा				
नौकरी	न्यून				
विपद् व्यवस्थापन कोष	नगर पालिका	१	सामान्य	सामान्य	२०७५ पश्चात
प्राकृतिक स्रोत					
खेती योग्य भूमि	नगर भरी		मध्यम	मध्यम	
नदी तथा खोला	नगर भरी		राम्रो	राम्रो	
सामुदायिक वनहरु	नगर भरी		राम्रो	राम्रो	
ताल तथा पोखरी	नगर भरी		धेरै भुभाग सुक्खा	धेरै भुभाग सुक्खा	
सिचाईको साधन	नगर भरी		सामान्य	सामान्य	
बाँझो	नगर भरी		केही भागमा	केही भुभाग	क.न.पा २, मा खाली सुरक्षित जमीन नरहेको
वनजङ्गल	नगर भरी		मध्यम	मध्यम	

खेती गरिने मुख्य बाली	लगाउने समय	वाली थन्काउने समय	उत्पादन	प्रयोग गरिने मल	बीउको उपलब्धता
धान	असार, सावन	असोज, कार्तिक, मंसिर	सामान्य	घरायसी मल र रासायनिक मल	सहज/ रासायनिक मल सहजै उपलब्ध नहुने
मकै	फागुन चैत्र	जेठ, असार, श्रावण	सामान्य	रासायनिक मल, प्राङ्गारिक मल	रासायनिक मल सहजै उपलब्ध नभएका/तर प्राङ्गारिक सहज
कोदो	सावन, भदौ	कार्तिक, मंसिर	ठिकै	प्राङ्गारिक मल	प्राङ्गारिक मल सहज
गहु	मंसिर तथ पुस	चैत्र	नगन्थ	रासायनिक मल, प्राङ्गारिक मल	सिन्धुलीबाट/ रासायनिक मल सहजै उपलब्ध नहुने

स्रोत : स्थलगत अध्ययन, मंसिर, २०७४

माथि उल्लेखित तालिका अनुसार वडाको स्रोत तथा उपलब्धतालाई विश्लेषण गरिएको छ ।

१.७ पार्श्वचित्र मुल अंश

१.७.१. नगरको क्षमता, संकटासन्नता

समुदायको संकटासन्नता तथा क्षमता आँकलनबाट आएका सूचनाहरूको यहाँ सारांशमा राखिएको छ । जसले गर्दा विपद् जोखिम न्यूनिकरणका उपायहरूलाई ब्यबस्थित तरिकाले योजनाको रूपमा रूपान्तरण गर्न सजिलो हुनेछ ।

विगत भएको विपद् / प्रकोप यसको कारण, असर तथा प्रभाव,	समुदायमा विपद्सँग सामनाका लागि भएको क्षमता	संकटाभिमुखता	भविष्यमा हुन सक्ने सम्भावित असर तथा प्रभावहरू	जोखिम न्यूनिकरणका लागि उपायहरू तथा क्रियाकलाप	जोखिम न्यूनिकरणका लागि उपायहरूका लागि अपुगता	अपुगताका लागि सम्भावित सरोकारवाला
<p>मुख्य विपद् बाढीपहिरोको कारण:</p> <ul style="list-style-type: none"> वनजंगल फडानी भारी वर्षा हुनु होचो स्थानमा घर बनाउनु अव्यवस्थित बसोबास जनसंख्या वृद्धि कमजोर भूवनावटले कटानीको समस्या बढी हुनु जलवायू परिवर्तन <p>बाढीपहिरोको असर/प्रभाव :</p> <ul style="list-style-type: none"> जग्गा कटानी हुनु , गरिवी बढ्नु विद्यालयको पठनपाठनमा अवरोध सिर्जना हुनु भौतिक संरचनाको क्षति भोकमरी सिर्जना हुनु आर्थिक समस्या बढ्नु 	<p>भौतिक वा सामाग्रीगत :</p> <ul style="list-style-type: none"> लगभग ६०० विगहा खेतीयोग्य जमिन कच्ची सडक ३० किमी मोबाईल टि.भी. केही रेडियो मोटरसाईकल केही टयाक्टर केही पूर्वसचेतना कार्यदल : त्रिपाल : हेन्डमाईक रसी : वटा गुन्द्री थान सिटी.... थान प्रा.उ.बाकस : <p>सामाजिक संस्थागत :</p>	<p>भौतिक तथा सामाग्रीगत:</p> <ul style="list-style-type: none"> खेतीयोग्य जमिन कम हुनु आवतजावत गर्ने बाटो उकालो ओरालो तथा अप्ट्यारो । गाउँ जाने मोटरबाटो ठाडो उकालो तथा कच्ची । बस्तीहरू पहाडको फेदीमा तथा पहिरोले पुरिने ठाउँमा हुनु । आपतकालीन सामाग्री प्रयाप्त मात्रामा नहुनु विद्यालयका भवनहरू प्राय जीर्ण तथा प्रयाप्तता नभएकाले पठनपाठनमा अवरोध सिर्जना हुनु आवतजावत गर्ने बाटो व्यवस्थित नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> अपांगता संख्या वृद्धि हुन सक्ने भूक्षयको क्रम बढ्न सक्ने गरीविको संख्यामा वृद्धि हुन सक्ने बालीनाली नष्ट भई उत्पादन घट्न गई खाद्यान्न अभाव हुन जान्छ । सुरक्षित बसोबासको समेत अभाव बालबालिकाहरू बढी जोखिममा रहने, आवतजावत गर्दा बग्न तथा पुरिन सक्ने गरीव र धनी बीचको अन्तर खाडल बन्न सक्ने सडक कच्ची 	<ul style="list-style-type: none"> विपद्सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रम तथा दिवसमा सहभागी हुने कार्यदल गठन गर्ने आपतकालिन कोष संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने नुमना अभ्यास गर्ने क्षमता विकास तालिम माग गर्ने सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने । सरसफाइमा ध्यान दिने । प्रकोप पूर्वतयारी बारे छलफल चलाउने विपद्सम्बन्धी पूर्वतयारीका लागि विभिन्न संघसंस्था 	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक क्रियाकलापमा महिला पुरुषको सक्रिय सहभागिता नहुनु स्रोतको पहिचान हुन नसक्नु वृक्षारोपणका लागि बोटविरुवा नहुनु कटान रोक्नकालागि तारजालीको आवश्यकता जैविक तठवनधन निर्माण गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> वडा भवन नगर विपद् व्यवस्थापन समितिले अन्य निकाय सँग समन्वय गर्नु पर्ने खानेपानी तथा सरसफाइडिभिजन न कार्यालय प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र जिल्ला समन्वय समिती जिल्ला शिक्षा कार्यालय जिल्ला भु संरक्षण कार्यालय जिल्ला वन कार्यालय

<ul style="list-style-type: none"> ● पशु तथा चौपायाहरुको क्षति हुनु ● गर्भवती तथा सुस्केरी लगायत संकटासन्नता समुहलाई प्रत्यक्ष प्रभावित पार्नु ● मानसिक तनाव ● भै भगडा सिर्जना ● पानीको मुहान प्रदुषण हुनु, ● बालिनाली नोक्सान हुनु ● मानवीय क्षति भौतिक संरचना भत्कनु, <p>हावाहुरीका कारण:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● खडेरी हुनु ● भौगोलिक भूबनावट ● जलवायु परिवर्तनको असर ● जंगल विनाश हुनु ● सुख्खा मौसम <p>हावाहुरीका असर :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● खर्चमा वृद्धि ● घाइते हुने ● पारिवारिक कलह सिर्जना हुने ● आर्थिक भारमा वृद्धि ● धन, जन तथा पशु क्षति ● भौतिक संरचनामा क्षति ● गरीवि बढ्नु <p>आगलागीको कारण :</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● स्वयम्सेविका ५ जना ● खोज तथा उद्धारतालिम प्राप्त जनशक्ति : ● तालिम प्राप्त स्वसेवक : २ जना ● शिक्षक ६० जना ● कृषि प्राविधिक ● जनता ● कर्मचारी केही ● सिकर्मी सामान्य ● डकर्मी सामान्य ● सामुदायिक भवन ● पाटी पौवा सिक्रे १ वटा ● मठ मन्दिर ६ वटा ● आमा समुह १ ● व्यापार व्यवसाय २५ जना ● बचत समुह १ ● विपद् व्यवस्थापन कोष ● खोला नाला : ४ वटा ● सिंचाइका साधन र स्रोत सामान्य ● क्लब ३ वटा ● घुम्ती स्वास्थ्यचौकी १ वटा ● वडाभवन ... वटा 	<ul style="list-style-type: none"> ● स्थानीय स्रोत तथा साधनको पहिचान गर्न नसक्नु । ● प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरु नहुनु । <p>सामाजिक तथा संस्थागत :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● सिकर्मी र डकर्मीले नियमित रुपमा काम नपाउनु ● विभिन्न रोगहरु फैलनु ● स्वयम्सेविकासँग प्राप्त मात्रामा औषधि नहुनु ● आपतकालिन सामग्रीको अभाव हुनु ● समुदायस्तरमा रहेका समुहमा लेखा सम्बन्धी ज्ञान नहुनु ● सबै शिक्षकलाई प्रकोप बारे जानकारी नहुनु <p>धारणागत तथा उत्प्रेरणागत :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● शुद्धिकरण नगरी पिउने गरेकोले पानीसम्बन्धी विभिन्न रोगहरु लाग्ने सम्भावना ● लामखुट्टेको टोकाइबाट हुने रोगहरु देखा परेको 	<ul style="list-style-type: none"> ● भएकोले दुर्घटना हुन सक्ने ● विभिन्न किसिमको नयाँ नयाँ रोगहरु देखा पर्ने ● मानवसंसाधनको सही सदुपयोग नहुने ● मानविय क्षति हुन सक्ने ● भैतिक संरचनाको क्षति हुन सक्ने ● जग्गा कटानी हुन सक्ने ● समुदाय विस्थापित हुन सक्ने ● विरामी संख्या बढ्ने ● विद्यालयहरुको सामग्री चोरी हुन सक्ने ● राजनैतिक खिचातानी बढ्न सक्ने ● गरीविको रेखामुनि जीवनयापन गर्नुपर्ने ● अपनत्वको भावना नहुनु ● कटानका कारण खेती योग्य जमिन घट्दै जाने ● आर्थिक अवस्था कमजोर हुँदै जाने 	<ul style="list-style-type: none"> ● सँग सम्पर्क समन्वय गर्ने ● बाढीको समयमा सूचना प्रणालीको विकास गर्ने गर्ने ● खोज तथा उद्धारका सामग्रीहरु निर्माण तथा माग गर्ने ● प्राथमिक उपचारका सामग्रीको व्यवस्था गर्ने । ● राहतको लागि विभिन्न संघसंस्थामा पहल गर्ने । ● बाटो सरसफाई गर्ने । ● सिपमुलक तालिम एवं उत्पादन वृद्धि गर्ने कार्यमा संलग्न हुने ● सडक निर्माण गर्ने ● वृक्षारोपण गर्ने ● चर्पीको सही सदुपयोग गर्ने ● महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरु संकलन तथा सुरक्षित गरी राख्ने ● विपद्सम्बन्धीसन्द 	<ul style="list-style-type: none"> ● बाँस समुदाय मै उपलब्ध भए पनि तारको आवश्यकता ● अपनत्वको भावना नहुनु ● जनचेतनाको अभाव हुनु ● तटबन्धन निर्माण गर्न समुदायसँग स्रोत नहुनु तथा पहुँच नहुनु ● अपांगता तथा विपन्न वर्गकोसहभागिता कमी ● नेतृत्व तहमा महिलाहरुको अभाव ● पानी शुद्धिकरण गर्ने तरिका तथा साधनको अभाव ● गा.वि.स.सँग तालिम व्यवस्थापन गर्ने स्रोतको अभाव
---	---	--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ● खाना पकाइसकेपछि आगो ननिभाउनु ● जथाभावी बनजंगलमा आगो लगाउनु ● जनचेतनाको कमी ● लापरवाहि गर्नु ● घरको बनावट अर्थात खरको छाना हुनु ● ज्वलनशील वस्तु बालबालिकाले भेट्ने ठाँउमा राख्नाले ● चुरोट सेवन गरी जहाँतही फाल्नु ● पुर्वाग्रहीको भावना <p>आगलागीको असर तथा प्रभाव :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● दैनिक क्रियाकलापमा अवरोध हुनु, ● चौपायाहरुको क्षति हुनु ● भोकमारी ● आर्थिक संकट हुनु ● पारिवारिक कलह बढ्नु ● भौतिक क्षति ● जनधनको क्षति ● खाद्यन्नको अभाव ● आर्थिक अवस्था कमजोर हुँदै जानु जसका कारण गरिवी बढ्नु 	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रहरी चौकी .. वटा ● सामुदायिक मेलमिलाप केन्द्र १ वटा ● वडा सामाजिक परिचालक जना <p>उत्प्रेरणागत र धारणागत :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● सम्पर्क समन्वयमा विस्तार भएको ● पहुँचमा वृद्धि भएको ● विपद्को समयमा सामनाका लागि तयार हुने गरेको ● विपद्को समयमा सेवा लिने र दिने भावना भएको । ● विपद् पूर्वतयारी सम्वन्धी काम गर्ने चाहना भएको । ● सामाजिक एकताको भावना रहेको । ● प्रभावित समुदायलाई अन्य समुदायले पनि सहयोग गर्ने गरेको ● विपद्को सामनाका लागि सबैलाई समान रुपले हेर्ने गरेको ● काम गर्ने जोश जाँगर र चाहना भएको ● महिलाको पनि हरेक 	<ul style="list-style-type: none"> ● वर्षात्मा बालबालिकाहरु विद्यालय जान नसक्ने ● वर्षातमा खोला नाला अत्यधिक बढ्नु ● कृषि प्राविधिकसँग सरसल्लाह नलिनु ● राजनैतिक खिचातानी ● छोरीहरुलाई सरकारी स्कुल र छोरालाई निजी विद्यालयमा पढाउने ● परम्परागत तरिकाले खेतीपाती गर्नु ● नीति नियमबारे जानकारी नहुनु ● वृद्धवृद्धामा रुढीवादी परम्परा कायमै हुनु ● महिलाहरु घरबाहिर निस्कन डराउने तथा कुनै पनि काममा नेतृत्व पुरुषले नै लिन खोज्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ● शुद्ध पानीको अभावमा भाडापखाला लगायत पानीसम्बन्धी रोगहरु लाग्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ● भसामग्रीको खोजी तथा अध्ययन गर्ने ● सेक्टरको व्यवस्था हुनु पर्ने ● स्थानीय ज्ञान सिप तथा क्षमताको विकास गर्ने । ● समुदायमा एकताको भावना राख्ने ● विद्यालयमा कक्षाकोठा छलफल गर्ने । ● आपतकालिन योजना निर्माण गर्ने ● विद्यालयमा भूकम्प तथा बाढीपहिरो सम्वन्धी नमुना अभ्यास गर्ने ● अपांगता, गर्भवती तथा संकटासन्ता समुह पहिचान गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ● स्थानीय ज्ञान सिपलाई आधुनिकीकरण गर्ने ● बेरोजगारीले गर्दा युवाहरु विदेशमा पलायन हुनु ● जनचेतनाको अभाव ● जानेका कुरा व्यवहारमा लागु नगर्नु ● स्थानीय स्रोत तथा साधनको सहि पहिचान र सदुपयोग नगर्नु ● सरोकारवाला निकायमा सम्पर्क समन्वयको अभाव 	
--	--	--	--	---	--	--

	क्षेत्रमा नेतृत्व हुँदै आएको ।					
--	--------------------------------	--	--	--	--	--

जोखिम व्यवस्थापनका क्रियाकलाप सहितको कार्ययोजना

समग्रमा समुदाय हुँदै वडा भरिको संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणबाट प्राप्त नतिजाको आधारमा वडाको समुदाय तथा वडामा सञ्चालन गर्नुपर्ने विपद् जोखिम न्यूनिकरणका क्रियाकलापहरूलाई समेटेर निम्न कार्ययोजना तयार गरिएको छ ।

विस्तृत कार्ययोजना

वार्ड नं. १

के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
						आन्तरिक	बाह्य
बाटो	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार	खारखोला कोप्चे आधामारा अस्थानी मोटर बाटो, सातधारा गुराँसे वखले मोटर बाटो, मभिनीदमार ढुङ्गाजोर गोटखोला बेल्टार मोटरबाटो	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
विद्यालय भवन	गुणस्तरीय शिक्षा लिनको लागि	स्टमेट अनुसार	शंकरेश्वर मावि जखनी, मावि बेल्टार, प्रावि कुण्ड	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
भोलुङ्गे पुल	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार	खारखोला जखनी, मावि बेल्टार भिमान र भिमान कसै डाँडा	सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
तारजाली	कटान नियन्त्रणको लागि	स्टमेट अनुसार	जखनी खहरे, हात्तीबन्द, ढुङ्गाजोर, जलेवा, खारखोला, मरिण छेउछाउको मानव वस्ती र घाँघर खोला छेउछाउको मानववस्ती	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
जनचेतना	सामुदायिक विपद् कम गराउन	योजना अनुसार	वडा भरी, विद्यालयहरु, समुदाय	समुदाय तथा सँजाल	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी	स्टमेट अनुसार	सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक	सरकार र	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

घुम्ति	नभएको कारणले, विरामी बोक्नको लागि		बेल्टार	संघसंस्था			
खानेपानी	शुद्ध खानेपानीको लागि	स्टेमेट अनुसार	गुराँसे खानेपानी, बेल्टार खानेपानी, मोरङ्गे खानेपानी जखनी, कोन्द्र कोप्चे खानेपानी, जलेवा दर्वेटार चनौटे खानेपानी	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
सिंचाई कुलो तथा प्लाष्टिक पोखरी	उत्पादन वृद्धि गरी विपन्नता गराउन	स्टेमेट अनुसार	गुराँसे, डाढी चौराही सिंचाई, अस्तानी सिंचाई	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
एम्बुलेन्स सेवा	विरामी ओसारपसारको लागि	स्टेमेट अनुसार	वडामा ग्यारेज निर्माण	सरकार तथा नेरेसो	२०७५ असार		
लाईफ ज्याकेट	उद्धारको लागि	५ थान	प्रहरी चौकी	सरकार तथा संघसंस्था	२०७५ असार		
प्राथमिक उपचार बाकस	प्राथमिक उपचारको लागि	१ थान	प्रहरी चौकी	सरकार तथा संघसंस्था	२०७५ असार		
कल्भर्ट निर्माण	आवतजावतको लागि	स्टेमेट अनुसार		सरकार तथा संघसंस्था	२०७५ असार		
बृक्षरोपण	वातावरण संरक्षण	स्टेमेट अनुसार	निर्मित सडकको छेउछाउ, विद्यालय परिसर	सरकार तथा संघसंस्था	२०७५ असार		
आपतकालीन कोष	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न	समुहमा मिलेर	समुदाय, संघसंस्था तथा सरकार	समुदायले	२०७६असार	जनसहभागिता	अनुदान

वडा नं. २							
जाली	खेत जोगाउनको लागि	स्टेमेट अनुसार	चिसोपानी देखि सिस्नेरी	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
विद्युत विस्तार	विद्युत बाट लिन सक्ने सुविद्याको लागि	स्टेमेट अनुसार	समुदायमा	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

सिंचाई	सिंचाईको सुविधाको लागि	स्टमेट अनुसार	डुम्री गैरा देखि हिले	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
सडक निर्माण	यातायातको सुविधाको लागि	स्टमेट अनुसार	खोल्मा डाँडा देखि सिस्नेरी	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
बृक्षारोपण	पहिरो रोकथामको लागि	स्टमेट अनुसार	गुम्री गैराको पहिरो	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
जाली भर्ने	कटान रोक	स्टमेट अनुसार	ज्यामिरे	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
नाला बनाउने	सडकको रोकथामको लागि	स्टमेट अनुसार	तल्लो थाक्ले	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
पानी पोखरी	गाईबस्तुको लागि	स्टमेट अनुसार	पचभैया	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
बृक्षारोपण	पहिरो रोकथाम	स्टमेट अनुसार	सिलादेवी				
जाली	घर बस्ती जोगाउन	स्टमेट अनुसार	चियावारी बस्ती	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
नाला बनाउने	कृषि सडक जोगाउनको लागि	स्टमेट अनुसार	मुढेखर्क	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
बृक्षारोपण	हरियालि बढाउन	स्टमेट अनुसार	जलदेवी	समुदायले	२०७५ असार	जनसहभागिता	अनुदान
पोखरी निर्माण	पानि संञ्चय गर्न	स्टमेट अनुसार	मुढेखर्क	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
सडक विस्तार	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार	बेशारे, कालीटार, मैवले, कुसुमटार	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
तारजाली तथा बृक्षारोपण	भक्षय तथा पहिरो राक्न	स्टमेट अनुसार	कालीमाटी र फलाटे				
भो.पु.	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार	हात्ती गौडा, देवीस्थान	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
खानेपानी	पिउनको लागि	स्टमेट अनुसार	कुकूर दह,लेखर्क र पुराने बेसारे	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
सडक	यातायातको साधनको लागि	स्टमेट अनुसार	काउसे देखि जुम्ली सालु	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
खानेपानी	शुद्ध पानीको लागि	स्टमेट अनुसार	जुम्ली डाँडा	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
सिंचाई	उत्पादन बढाउनको लागि	स्टीमेट अनुसार	खट्टार बेसी, सालुबेसी देवीथान	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
भो.पु.	यातायातको	स्टीमेट	पान्टार र निबुवाटार	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

	सुविधाको लागि	अनुसार					
खानेपानी,सिंचाई	पिउन तथा सिंचाई	स्टीमेट अनुसार	वडामा	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
विद्युत	विद्युतीय सामाग्री संचालनको लागि	स्टीमेट अनुसार	माथिल्लो भेगमा	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
जाली	बाटो जोगाउन	स्टीमेट अनुसार	ग्रामीण मोटर बाटो	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
तारजाली	घरखेत जोगाउनको लागि	स्टीमेट अनुसार	सरस्वती खोलाको २०० मि. तल	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
बृक्षारोपण	बाढी पहिरोबाट जोगिनको लागि	स्टीमेट अनुसार	सुन डाँडा गहते डाँडा	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
जाली भर्ने	घर तथा खेतबारी जोगाउन	स्टीमेट अनुसार	कैराम खोला दोभान देखि ३०० मी. तलसम्म	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
बृक्षारोपण	बाढी पहिरोको जोखिम न्युन गर्न	स्टीमेट अनुसार	सुन डाँडा तारुखोला ढाडे	समुदायले	२०७५ असार	जनसहभागिता	अनुदान
जाली	सडक जोगाउन	स्टीमेट अनुसार	दुवे उकालो	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
गोरेटो बाटो	आवतजावतको लागि	स्टीमेट अनुसार	तारुखोला देखि चम्पा गाउँ	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
बाटो मर्मत	यातायातको लागि	स्टीमेट अनुसार	दुवे उकालो देखि मगर गाउँ	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
सिंचाई	उब्जनी बृद्धि गर्न	स्टीमेट अनुसार	घर्ती खोल्सी मोटर बाटो भएको ठाउ	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

वडा नं. ३

क्र.स.	के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
							आन्तरिक	वाह्य
१	तार जाली	निर्माणधिन सडक जोगाउन विद्यालय र बस्ती जोगाउन	स्टमेट अनुसार	देउराली पधेरो प्रा. वि. बाटोनिगाले ढाल ब. श्रेष्ठको घरमुनि, भिमेश्वर जाने सडक, गैरी घराको बाटोको भित्तामा,	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

		वस्ति जोगाउन		ज्ञानमाला प्रावि, आगे खोला खहरे खोला मंगल सिं. को खेत मुनी योजनको घरमुनी				
२	पाइप सिचाई	उत्पादन वृद्धि गरि जिविकोपाजन सहयोग पुयाउन	स्टमेट अनुसार	कुडुलेमा	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
३	सडक निर्माण गर्ने	सडकको पहुँच पुयाउने र आर्थिक उन्नति गर्ने	स्टमेट अनुसार	जलकन्या पुरानो चौकी हुदै ज्ञानमाला प्रा. वि. कार्की टोल, सिस्ने खोला देखि सौर डाडा सम्म, स्कुल चोक देखि जलकन्या मन्दिर सम्म, देवकोटा टोलबाट डुम्रिखोला सम्म बार्दली टोलबाट सार्की चउर	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
४	चट्याङ्ग	चट्याङ्गबाट हुन सक्ने क्षति कम गर्न	स्टमेट अनुसार	वडामा	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
५	सिंचाई	उत्पादन वृद्धि गरि जिविकोपार्जनमा टेवापुयाउन	स्टमेट अनुसार	सिम्पाखे ठुलोखोला	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
६	पोखरी घेरावेरा गर्ने	बालबच्चा वस्तु भाउ जोगाउन	स्टीमेट अनुसार	माथि आहाल गौराधर	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
७	सिंचाई	कृषि उत्पादन बढाउन	स्टीमेट अनुसार	कानीखोलामा पाइपबाट पानि तार्ने र भुमेखोलामा कुलो मर्मत	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
८	पोखरी घेरावेरा	बालबच्चा र पशु नियन्त्रय	स्टीमेट अनुसार	भञ्ज्याङ पोखरीमा	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
९	खानेपानी मर्मत	पानीको अभावबाट मुक्त हुन	स्टीमेट अनुसार	थोत्रे खोला माख्लो र तल्लो मुहान बाट	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
१०	पधेरो मर्मत	पानीको सुविधाको लागि	स्टीमेट अनुसार	सिग्देल टोल र पहिरो खोला	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
११	क्षमता विकास तालिम	जनचेतनामा वृद्धि गर्न	स्टीमेट अनुसार	वडा	समुदायले	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

वार्ड नं. ४

के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
						आन्तरिक	वाह्य
बाटो	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार	चियाबारी देखि केराबारी, दोभानटार देखि च्याउँकोट, ग्वाङ्ग खोला देखि रायडिहि, ढकाल गाउँ, लब्दह देखि देउराली सातपत्रे, कुडुले देखि शिखर, दुन डाँडा देखि ढकाल गाउँ, ढाँडे देखि दर्लामी	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
विद्यालय भवन	गुणस्तरीय शिक्षा लिनको लागि	स्टमेट अनुसार	कमला मावि वालकक्षार चाँपाकल, केराबारी भवन निर्माण, वरुणदेवी भूक्षय, पन्चकन्या मावि कुडुले भवन, कालिका प्रा.वि. पोखरेल गाउँ भयालढोका मर्मत, कमला मावि घेराबेरा, निमावि देउराली घेराबेरा, ढाँडे प्रावि	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
भोलुङ्गे पुल	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार	नेवानी खहरे, चुने टार देखि केराबारी	सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
तारजाली	कटान नियन्त्रणको लागि	स्टमेट अनुसार	सातपत्रे कामी टोल, रायडिही, साङ्गबाले खोल्सा,कोल पाखा	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
जनचेतना	सामुदायिक विपद् कम गराउन	योजना अनुसार	वडा भरी	समुदाय तथा सँजाल	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी नभएको कारणले	स्टमेट अनुसार	घुम्ती स्वास्थ्य चौकी, स्थायी स्वास्थ्य चौकी हुंग्रेबास	सरकार र संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
खानेपानी	शुद्ध खानेपानीको	स्टमेट अनुसार	वडाभरी	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

	लागि						
सिंचाई कुलो तथा प्लाष्टिक पोखरी	उत्पादन बृद्धि गरी विपन्नता गराउन	स्टेमेट अनुसार	राज कुलो, हिरापानी मल्ल गाउँ दोभानटार सिंचाई, असीमुरी टारी सिंचाई, नेवानी खहरे हुँदै देउराली सिंचाई, नेवानी खहरे ढाँट खेत, खहरे कुलो, केवरे सिंचाई, खट्टार सिरान कुलो, ढकाल फाँट कुलो	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
आपतकालीन कोष	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न	समुहमा मिलेर	समुदाय, संघसंस्था तथा सरकार	समुदायले	२०७६असार	जनसहभागिता	अनुदान

वडा नं. ५

के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
						आन्तरिक	वाह्य
बाटो	आवतजावतको लागि	स्टेमेट अनुसार		सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
विद्यालय भवन	गुणस्तरीय शिक्षा लिनको लागि	स्टेमेट अनुसार		सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
भोलुङ्गे पुल	आवतजावतको लागि	स्टेमेट अनुसार		सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
तारजाली	कटान नियन्त्रणको लागि	स्टेमेट अनुसार	वडाभरी	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
वृक्षारोपण	पहिरो र कटान नियन्त्रण	स्टेमेट अनुसार	वडाभरी	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
अर्थिड राख्ने	चट्याडबाट जोगीन	स्टेमेट अनुसार	वडाभरी	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
जङ्गली जनावर आतङ्क रोक्ने	धनजनको क्षति कम गर्न	सम्बन्धित निकायसंग समन्वय गरेर	वडाभरी	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
सडक दुर्घटना	मानवीय क्षति कम	सम्बन्धित	वडाभरी	सरकार, समुदाय,	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७५

रोकन	गर्न	निकायसंग समन्वय गरेर		संघसंस्था			
फोहर व्यवस्थापन	महामारी रोकन	डम्पीडसाइट व्यवस्थापन र डस्टविन प्रयोग गरेर	वडाभरी	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
जनचेतना	सामुदायिक विपद् कम गराउन	योजना अनुसार	वडाभरी	समुदाय तथा सँजाल	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी नभएको कारणले	स्टमेट अनुसार	वडामा	सरकार र संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
खानेपानी	शुद्ध खानेपानीको लागि	स्टमेट अनुसार	वडाभरी, विद्यालय	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
सिंचाई कुलो तथा प्लाष्टिक पोखरी	उत्पादन बृद्धि गरी विपन्नता गराउन	स्टमेट अनुसार		सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
आपतकालीन कोष	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न	समुहमा मिलेर	समुदाय, संघसंस्था तथा सरकार	समुदायले	२०७६असार	जनसहभागिता	अनुदान

वडा नं. ६

क.स.	के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
							आन्तरिक	वाह्य
वडा नं. ६								
१	बाटो	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार		सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
२	विद्यालय भवन	गुणस्तरीय शिक्षा लिनको लागि	स्टमेट अनुसार		सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
३	भोलुङ्गे पुल	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार		सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
४	तारजाली	कटान नियन्त्रणको लागि	स्टमेट अनुसार		सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

५	जनचेतना	सामुदायिक विपद् कम गराउन	योजना अनुसार		समुदाय तथा सँजाल	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
६	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी नभएको कारणले	स्टमेट अनुसार		सरकार र संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
७	खानेपानी	शुद्ध खानेपानीको लागि	स्टमेट अनुसार		सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
८	सिंचाई कुलो तथा प्लाष्टिक पोखरी	उत्पादन बृद्धि गरी विपन्नता गराउन	स्टमेट अनुसार		सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
९	आपतकालीन कोष	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न	समुहमा मिलेर		समुदायले	२०७६असार	जनसहभागिता	अनुदान

वडा नं. ७

के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
						आन्तरिक	बाह्य
बाटो,पक्की सडक	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार	गैरी गाउँ, टार, चौकी डाँडा, थाक्लेफेदी हुँदै देउराली,फेर्दा, अड्चले,कामी टोल, हरिथुम्का	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
विद्यालय भवन	गुणस्तरीय शिक्षा लिनको लागि	स्टमेट अनुसार	मावि गडौली, हरिथुम्का प्रावि, मावि रामपुर पहिरो	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
विद्युत	वृत्ति बाल र व्यवसाय गर्न	स्टमेट अनुसार	करमडाँडा, ज्याम्दु, टंसार, आखौले, गोलेटोल, गैरीगाउँ, बाँसकटेरी, हरिथुम्का	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
फोन टावर	संचारका लागि	स्टमेट अनुसार	सिम्ले, बाँसकटेरी, हरिथुम्का	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक	स्वास्थ्य उपचार	स्टमेट अनुसार	थाक्ले फेदी, हरिथुम्का	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
खानेपानी,सरसफाइ	स्वच्छ खानेपानी	स्टमेट अनुसार	माफीडाँडा, हरिथुम्का, गडौलीपुल, बुद्धनगर, खैरेनी, स्कुल, तिनतले, पल्लो रामपुर, वल्लो रामपुर	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७५

ढल निकास	स्वच्छ नगर बनाउन	स्टमेट अनुसार	गुम्बाटोल,विद्युतटोल,शिवनगर	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
सिंचाइ कुलो	कृषि उत्पादनमा वृद्धि, आय आर्जन	स्टमेट अनुसार	घिसिड टोल,खैरेनी, तिनतले, पल्लो रामपुर, वल्लो रामपुर	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
बेमौसमी तरकारी खेती	आय आर्जन	स्टमेट अनुसार	पेट्रोलपम्प सातघरेटोल,खैरेनी, तिनतले, पल्लो रामपुर, वल्लो रामपुर	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
तटवन्धन	नदीकटान नियन्त्रण	स्टमेट अनुसार	घिसिड टोल,खैरेनी, लोसेटोल, वल्लो रामपुर	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
प्रा.उ.व्यवस्था	आकस्मिक उपचार	स्टमेट अनुसार	घिसिडटोल	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
डस्टविन व्यवस्था	स्वस्थ जीवन	स्टमेट अनुसार	घिसिडटोल	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
वृक्षरोपण,बनसंरक्षण	वातावरण संरक्षण, बाढीपहिरो रोकथाम	स्टमेट अनुसार	घिसिडटोल, तिनतले, पल्लो रामपुर, वल्लो रामपुर	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
जनचेतना	सामुदायिक विपद् कम गराउन	योजना अनुसार	वडा भरी	समुदाय तथा सँजाल	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
आपतकालीन कोष	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न	समुहमा मिलेर	वडाभरि	समुदायले, स्थानिय सरकार	२०७६असार	जनसहभागिता	अनुदान

वडा नं. ८

क.स.	के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
							आन्तरिक	बाह्य
१	बाटो	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार	बेसारे मच्छेनी, धापसार ठुलडाँडा, ठुल डाँडा तीन दोभान, तीन्तले बेल्टार, माइस्थान सर्लाही, बसन्तपुर वेलाह	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
२	विद्यालय भवन	गुणस्तरीय शिक्षा लिनाको लागि	स्टमेट अनुसार	कमला निमावि तिन्तले, कमला मावि करकरे, प्रावि	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७५

				बागेश्वरी, शहिद प्रावि				
३	भोलुङ्गे पुल	आवतजवातको लागि	स्टमेट अनुसार	तीनदोभान, माइखोला	सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
४	तारजाली	कटान नियन्त्रणको लागि	स्टमेट अनुसार	आवश्यक ठाउँमा चुरे क्षेत्र भएकाले	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
५	जनचेतना	सामुदायिक विपद् कम गराउन	योजना अनुसार	वडा भरी	समुदाय तथा सँजाल	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
६	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी नभएको कारणले	स्टमेट अनुसार	वडामा	सरकार र संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
७	खानेपानी	शुद्ध खानेपानीको लागि	स्टमेट अनुसार	वडाभरी, विद्यालय	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
८	सिंचाई कुलो तथा प्लाष्टिक पोखरी	उत्पादन बृद्धि गरी विपन्नता गराउन	स्टमेट अनुसार	वडाभरी	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
९	आपतकालीन कोष	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न	समुहमा मिलेर	समुदाय, संघसंस्था तथा सरकार	समुदायले	२०७६असार	जनसहभागिता	अनुदान

वडा नं. ९

क्र.स.	के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
							आन्तरिक	वाह्य
१	बाटो	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार	काउछे पधेरा खोल्सी	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
२	शिक्षाको स्तर उन्नति	गुणस्तरीय शिक्षा लिनको लागि	स्टमेट अनुसार	वडाभरिका विद्यालयमा	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
३	विद्यालय भवन निर्माण	शिक्षा आर्जन	स्टमेट अनुसार	कोरङ्खोला	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
४	वृक्षारोपण	बाढीपहिरो नियन्त्रण	स्टमेट अनुसार	वडाभरि	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
५	तटबन्ध	कमला नदी नियन्त्रण	स्टमेट अनुसार	वडाभरि	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
६	भोलुङ्गे पुल	आवतजवातको लागि	स्टमेट अनुसार	सुके खोला	सरकार,	२०७६ असार	जनसहभागी	अनुदान

स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७५

		लागि			संघसंस्था		गता	
७	संचार	सूचना आदानप्रदान	स्टमेट अनुसार	वडाभरि	सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
८	सामुहिक तरकारी खेति तथा पशुपालन	आर्थिक उन्नति	स्टमेट अनुसार	वडाभरि	सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
९	एम्बुलेन्स	विरामी अस्पताल पुरयाउन	स्टमेट अनुसार	वडाभरि	सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
१०	स्वास्थ्यचौकी स्तर उन्नति	१५ शैयाको बेड	स्टमेट अनुसार	भिमान स्वास्थ्यचौकी	सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
११	तारजाली	कटान नियन्त्रणको लागि	स्टमेट अनुसार	वडाभरि	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
१२	जनचेतना	सामुदायिक विपद् कम गराउन	योजना अनुसार	वडा भरी	समुदाय तथा संजाल	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
१३	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी नभएको कारणले	स्टमेट अनुसार	काउछे	सरकार र संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
१४	खानेपानी	शुद्ध खानेपानीको लागि	स्टमेट अनुसार	वडाभरी, विद्यालय, धारापानी,पनेसी भिमान	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
१५	सिंचाई कुलो तथा प्लाष्टिक पोखरी	उत्पादन बृद्धि गरी विपन्नता गराउन	स्टमेट अनुसार	वडाभरि	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागी गता	अनुदान
१६	आपतकालीन कोष	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न	समुहमा मिलेर	समुदाय, संघसंस्था तथा सरकार	समुदायले	२०७६असार	जनसहभागी गता	अनुदान

वडा नं. १०

के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
						आन्तरिक	वाह्य
बाटो, कृषि सडक	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार	पँधेरी खोल्सादेखि फेदीसम्म, साविक १६ नं.देखि साविक १३ नं.मुजुरा सम्म, मूल सडक ज्यामिरेबाट घिसिडटोल रानीचुरी	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७५

			दोभानसम्म, रङ्गमहल, शिवमन्दिर, चिलाउने गाउँसम्म, सानो गाउँदेखि सिमाना गाउँसम्म, जहानटोल, माभीगाउँ मिलनचोक जोड्ने,घोडा खोला देवी मन्दिरदेखि चदाहा खोलासम्म, कुलो खोला,भडारदेखि वडा कार्यालयसम्म				
विद्यालय भवन	गुणस्तरीय शिक्षा लिनाको लागि / बालकक्ष ा	स्टमेट अनुसार	जनता प्रा.वि. ज्यामिरेटार, कनपा १०, प्रावि जस्मनटार	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
भोलुङ्गे पुल, पक्क पुल	आवतजवातको लागि	स्टमेट अनुसार	मुजुरा खोला, कमला नदी, कुलो खोलापारी भुरे खोरिया,भैरुङखोला,	सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
तारजाली	कटान नियन्त्रणको लागि	स्टमेट अनुसार	आवश्यकता आनुसार	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
जनचेतना	सामुदायिक विपद् कम गराउन	योजना अनुसार	वडा भरी	समुदाय तथा संजाल	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
स्वास्थ्य चौकी घुम्ति, स्ट्रेचर	स्वास्थ्य चौकी नभएको कारणले, विरामी बोक्नको लागि	स्टमेट अनुसार	वडाभरि	सरकार र संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
खानेपानी	शुद्ध खानेपानीको लागि	स्टमेट अनुसार	कालीखोला मुहान हुँदै घिसिङटोल, बोम्जन टोलसम्म, तरुलबनदेखि मुजुरासम्म, सानो गाउँदेखि रुका कार्कीको गाउँसम्म, गौरुङटोल मटेरीपाखा, जहानटोल, श्री त्रिवेणी प्रा.वि. दोभानटार, कुलो	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

			खोला,ठूलो भडारदेखि सानो भडारसम्म				
सिंचाई कुलो तथा प्लाष्टिक पोखरी	उत्पादन बृद्धि गरी विपन्नता गराउन	स्टेमेट अनुसार	सरकारी टोल ठाडोबाटोसम्म,कुलो खोला	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
एम्बुलेन्स सेवा	विरामी ओसारपसारको लागि	स्टेमेट अनुसार	वडाभरि	सरकार तथा नेरेसो	२०७५ असार		
क्लव मर्मत	कार्यक्रम सन्चालन गर्नको लागि	स्टेमेट अनुसार	जनशक्ति युवा क्लव भीर गाउँ	सरकार	२०७६		
कजवे निर्माण/कमला पुल	आवतजावतको लागि	स्टेमेट अनुसार	जहानटोल,गौरुडटोल हुँदै कमला नदी पारि कोरङ्गखोला जोड्ने	सरकार तथा संघसंस्था			
बृक्षरोपण/तारजाल/तटबन्धन	वातावरण संरक्षण, बाढीपहिरो रोकथाम	स्टेमेट अनुसार	सरकारी टोल, रानीचुरी ठाडोबाटो, माथिल्लो बनक्षेत्र, सानो गाउँ, मटेरी पाखा, सानोगाउँ सिमानादेखि सिमाना गाउँ कमला नदी किनारमा, सुन्दरी खोल्सा तटबन्धन,श्री त्रिवेणी प्रा.वि. देभानटार,कुलोखोला कमला बगरमा,भैरुङ खोला,भिरखोल्ची, अन्तरेखोला, कमलाखोला	सरकार तथा संघसंस्था			
दमकल खरिद	आगलागि नियन्त्रण	स्टेमेट अनुसार	वडाभरि				
विद्यालय घेराबेरा	विद्यालय सुरक्षा	स्टेमेट अनुसार	श्री जन सृजना प्रा.वि. गौरुडटोल,श्री त्रिवेणी प्रा.वि.देभानटार,	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६		
विउविजन वितरण/सामग्री	आर्थिक उन्नति	स्टेमेट अनुसार	वडाभरि				
भेटेनरी (पशु	पशु उपचार	स्टेमेट	वडाभरि				

स्वास्थ्य)	सेवा	अनुसार					
विजुली बत्ति	आयआर्जन र बत्तिका लागि	स्टेमेट अनुसार	वडाभरि	सरकार तथा संघसंस्था			
आपतकालीन कोष	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न	समुहमा मिलेर	समुदाय, संघसंस्था तथा सरकार	समुदायले	२०७६असार	जनसहभागिता	अनुदान

वडा नं. ११

के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
						आन्तरिक	वाह्य
बाटो	आवतजावतको लागि	स्टेमेट अनुसार	राउने ट्याम्के, बडहरे, गोल डाँडा अत्मारा, नौले डाँडा हात्तिसार, खड्कुले धापखर, तेर्सै गैरी पुच्छर, भोलन खोरिया, पुछ्छने टोल भद्रे भोरा	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
विद्यालय भवन	गुणस्तरीय शिक्षा लिनको लागि	स्टेमेट अनुसार	प्रा.वि. जस्मन टार, प्रा.वि. फालचुरी खट्टार, नि.मा.वि. सिरुडाँडा, प्रा.वि. तेर्सै खड्कुले	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
भोलुङ्गे पुल	आवतजावतको लागि	स्टेमेट अनुसार	भ्याने डाँडा अम्बा डाँडा, जरायोटा र जस्मन टार, कोत्रे पुर्नेश्वारा, धमिले सहरे	सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
तारजाली	कटान नियन्त्रणको लागि	स्टेमेट अनुसार	नौले डाँडा मन्दिर, निगुरे, तेर्सै खोला, हात्तीसार बाटो, भीर	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

			गाउँ सडक, सिमलगैरी, बेसारे खोला, लामी दुवाँली, पाखिन टार, काली खोला				
जनचेतना	सामुदायिक विपद् कम गराउन	योजना अनुसार	वडा भरी	समुदाय तथा सँजाल	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
स्वास्थ्य चौकी घुम्टि, स्ट्रेचर	स्वास्थ्य चौकी नभएको कारणले, विरामी बोक्नको लागि	स्टेमेट अनुसार	भीर गाउँ स्वास्थ्य चौकी तथा स्ट्रेचर, तेर्सैं बेंसी, ठुलो तेर्सैं, सिरु डाँडा, सहरे, खड्कुले, साने तेर्सैं	सरकार र संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
खानेपानी	शुद्ध खानेपानीको लागि	स्टेमेट अनुसार	सहरे हिले खोला, नौले डाँडा, गोल डाँडा, माटे, फिरें, चिसापानी माथिल्लो, जस्मन टार, गैरीबारी, खट्टार, गन्दे पानी, खड्कुले, तेर्सैं डाँडा, कोल डाँडा	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
सिंचाई कुलो तथा प्लाष्टिक पोखरी	उत्पादन बृद्धि गरी विपन्नता गराउन	स्टेमेट अनुसार	वडहरे बेसारे, तेर्सैं बेंसी, चिसापानी, सिमल गैरी, गोल डाँडा, काभ्रेपेटी, तेर्सैं, खमारे सहरे,	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
एम्बुलेन्स सेवा	विरामी ओसारपसारको लागि	स्टेमेट अनुसार	वडामा	सरकार तथा नेरेसो	२०७५ असार		
क्लव मर्मत	कार्यक्रम सन्चालन गर्नको लागि	स्टेमेट अनुसार	जनशक्ति युवा क्लव भीर गाउँ	सरकार	२०७६		

कजवे निर्माण	आवतजावतको लागि	स्टेमेट अनुसार	फिटिङ्ग, तेर्सै खोला, गडहरे, खड्कुले खोला, सामरी	सरकार तथा संघसंस्था			
बृक्षरोपण	वातावरण संरक्षण	स्टेमेट अनुसार	चिलाउने डाँडा, बेसारे खोला,	सरकार तथा संघसंस्था			
आपतकालीन कोष	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न	समुहमा मिलेर	समुदाय, संघसंस्था तथा सरकार	समुदायले	२०७६असार	जनसहभागिता	अनुदान

वडा नं. १२

क्र.सं.	के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
							आन्तरिक	वाह्य
१	बाटो	आवतजावतको लागि	स्टेमेट अनुसार	हाँसे, टाँसार भन्ज्याङ्ग, हात्ती गौडा	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
२	विद्यालय भवन	गुणस्तरीय शिक्षा लिनको लागि	स्टेमेट अनुसार	मावि बाँभे, मावि टाँसार, गैया डाँडा र मावि कुण्डेश्वर	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
३	भोलुङ्गे पुल	आवतजावतको लागि	स्टेमेट अनुसार	टाँसार भलायो डाँडा, जलकन्या कुर्ले	सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
४	तारजाली	कटान नियन्त्रणको लागि	स्टेमेट अनुसार	मोरङ्गे फाँट, टाँसार फाँट, बाटोघाटोको लागि	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
५	जनचेतना	सामुदायिक विपद् कम गराउन	योजना अनुसार	वडा भरी	समुदाय तथा संजाल	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
६	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी नभएको कारणले	स्टेमेट अनुसार	वडामा	सरकार र संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
७	खानेपानी	शुद्ध खानेपानीको लागि	स्टेमेट अनुसार	वडाभरी, विद्यालय	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
८	सिंचाई कुलो तथा प्लाष्टिक पोखरी	उत्पादन बृद्धि गरी विपन्नता गराउन	स्टेमेट अनुसार	टाँसार बेसी कुलो मर्मत, महाकाल वुदुने, सिक्रे	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना २०७५

				वनकाली मर्मत, जलकन्या फलामे, जिर्गा बेलबोटे मर्मत, नन्दे दोभान कुलो, भुत्ते टारी, धमिले खोला किर्ने खोला सिंचाइ, गुप्ती तोरी खोला सिंचाइ				
९	आपतकालीन कोष	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न	समुहमा मिलेर	समुदाय, संघसंस्था तथा सरकार	समुदायले	२०७६असार	जनसहभागिता	अनुदान
वडा नं. १३								
क्र.स.	के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
							आन्तरिक	वाह्य
१	बाटो	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार	मडाहा देखि रुचानी, रानीबासबाट रुचानी पुल	सरकार, समुदाय, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
२	विद्यालय भवन	गुणस्तरीय शिक्षा लिनाको लागि	स्टमेट अनुसार	प्रभात माविको अगाडिको भित्ता, प्रावि रुचानीको पश्चिम क्षेत्रको भित्ता	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
३	भोलुङ्गे पुल	आवतजावतको लागि	स्टमेट अनुसार	मडाहाको बिच टोलबाट सिताराम जोड्ने, काउछे रुचानी जोड्ने, रानीबास रुचानी जोड्ने खोल्सीमा पुल	सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
४	तारजाली	कटान नियन्त्रणको लागि	स्टमेट अनुसार	आवश्यक ठाउँमा	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
५	जनचेतना	सामुदायिक विपद् कम गराउन	योजना अनुसार	वडा भरी	समुदाय तथा सँजाल	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
६	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी नभएको कारणले	स्टमेट अनुसार	वडामा	सरकार र संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
७	खानेपानी	शुद्ध खानेपानीको	स्टमेट	वडाभरी, विद्यालय	सरकार तथा	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

		लागि	अनुसार		संघसस्था			
८	सिंचाई कुलो तथा प्लाष्टिक पोखरी	उत्पादन बृद्धि गरी विपन्नता गराउन	स्टेमेट अनुसार	ठुटे आँप क्षेत्रमा इनार सिंचाइ, रानीवाँस सिंचाइको लागि कमला बाँध, लिफिटिङ्ग सिंचाइ सिताराम मडाहा माथिल्लो बारी तल्लो टोल, भित्तावारी सिंचाइ रुचानी	सरकार तथा संघसस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
९	पुल	रुचानी रानीबास						
१०	आपतकालीन कोष	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न	समुहमा मिलेर	समुदाय, संघसस्था तथा सरकार	समुदायले	२०७६असार	जनसहभागिता	अनुदान
क.स.	के गर्ने	किन गर्ने	कसरी गर्ने	कहाँ गर्ने	कस्ले गर्ने	कहिले गर्ने	कैफियत	
							आन्तरिक	वाह्य
वडा नं. १४								
१	बाटो	आवतजावतको लागि	स्टेमेट अनुसार	वडा कार्यालय दनुवार टोल हुँदै खिरखिरे, चन्दनपुर स्कुल, वियाडे टोल सम्म साविक ५ को शिव मन्दिर देखि न्यौपाने टोल हुँदै पिपल गाँछी सम्म साविक ५ को दनुवार टोल चौतारो देखि ज्ञानेन्द्र टोल देखि शिव मन्दिर बाँस खोला देखि स्कुल हुँदै धरान चौतरा जोड्ने बाटो, सेनाको क्याम्प, क्लव देखि विद्यालय भवन र कमला सम्म साविक ६ को क्लव घर देखि रामेको घर सम्म दिनेश अधिकारीको घरदेखि धरान	सरकार, समुदाय, संघसस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान

				चतरा बाटो हुँदै वियाडे टोल जाने बाटो चन्द्रलाल देखि कमला सम्म रघु देखि कमला सम्म भरत देखि कमला सम्म श्यामे देखि विद्यालय सम्म				
२	विद्यालय भवन	गुणस्तरीय शिक्षा लिनको लागि	स्टमेट अनुसार	कमला जनज्योती प्रावि खोरिया, कमला प्रावि चन्द्रनपुर	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
३	भोलुङ्गे पुल	आवतजवातको लागि	स्टमेट अनुसार	कमला मन्दिरबाट खोर खोला, खोर खोला देखि गाँगन	सरकार, संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
४	तारजाली	कटान नियन्त्रणको लागि	स्टमेट अनुसार	अति आवश्यक रहेको ठाउँहरुमा नाप जाँच गरी अनिवार्य गर्नु पर्ने	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
५	जनचेतना	सामुदायिक विपद् कम गराउन	योजना अनुसार	नेतृत्व विकास, लैङ्गिक समनता जातिया विभेद, महिला हिंसा, बालबालिका तथा अपाङ्ग सम्बन्धी, किशोर किशोरी शिक्षा, आगालागी सबन्धी जनचेतना	समुदाय तथा सँजाल	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
६	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी	स्टमेट अनुसार	वडामा	सरकार र संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
७	खानेपानी	शुद्ध खानेपानीको लागि	स्टमेट अनुसार	वडाभरी, विद्यालय	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
८	सिंचाई कुलो तथा प्लाष्टिक पोखरी	उत्पादन बृद्धि गरी विपन्नता गराउन	स्टमेट अनुसार	क.न.पा १३ देखि दु.न.पा ३ सम्म	सरकार तथा संघसंस्था	२०७६ असार	जनसहभागिता	अनुदान
९	आपतकालीन कोष	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न	समुहमा मिलेर	समुदाय, संघसंस्था तथा सरकार	समुदायले	२०७६असार	जनसहभागिता	अनुदान

१.७.२.सिफारिस तथा सुभाबहरु

विस्तृत कार्ययोजनालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनका लागि तथा हुन सक्ने सम्भावित क्षतिका लागि सामना गर्न सक्ने बनाउन आवश्यक संगठनात्मक, संरचनागत रूपमा प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिनका लागि सरकारी, गैर सरकारी संस्था तथा स्थानीय सरोकारवालाहरुको सक्रिय सहभागिताका लागि संकटाभिमुखता र क्षमता आंकलन सूचनाका आधारमा तल उल्लेखित सिफारिस तथा सुभावहरु उल्लेख गरिएको छ ।

- विपद्को मुख्य जिम्मेवार निकाय स्थानीय समुदाय नै भएकोले समुदायबाटै सक्रिय सहभागिता र पहल जरुरी रहन्छ ।
- नगरपालिका लक्षित कार्यक्रम बनाई विपद् जोखिम न्यूनिकरण कार्य गर्नका लागि वार्षिक बजेट विनियोजन गरी आवश्यक अल्पीकरण कार्यक्रम बनाई संचालन गर्नुपर्ने ।
- हरेक विकास निर्माण कार्य गर्दा विपद् जोखिम हिसावले ठीक छ छैन यकिन गरेर मात्र संचालन गर्नुपर्दछ ।
- विपद् व्यवस्थापन कार्यमा स्थानीय स्तरमा उपलब्ध स्रोतसाधनको प्रयोगलाई बढी प्राथमिकता दिनुपर्छ ।
- विपद् कोष विपद्को बेला वा पछि आवश्यक पर्ने भएको हुँदा समुदाय तथा वस्ती स्तरीय विपद् कोष व्यवस्थापन गर्न सबै सरोकारवाला निकायका पदाधिकारीबाट पहल हुनुपर्ने ।
- आफ्नो क्षेत्रमा बारम्बार हुने विपद्को प्रकृति अनुसार विपद् पूर्व, विपद्को समयमा र विपद् पश्चात घरपरिवार, समुदाय स्तरमा गर्न सकिने र गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरुको साभ्या बुझाई कायम गर्नुपर्ने ।
- समुदायको पारिवारिक, सामाजिक संकटासन्नताको स्थिति समयानुसार परिवर्तन हुँदै जाने हुँदा समय-समयमा नगर, वडा, वस्ती, टोल भेला गरी जानकारीहरु आदान प्रदान गर्नुपर्ने ।
- सहयोगी सरोकारवाला निकायहरूसँग दोहोरो सम्बन्ध कायम राख्न नगर तथा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापना समितिले आवश्यक कदम चालिराख्नु पर्ने देखिन्छ ।
- विपद् पात्रोलाई मध्यनजर गरी सम्भावित विपद्का खतरा र न्यूनिकरणका क्रियाकलाप गर्न समुदाय आफै अघि सर्नुपर्छ । परनिर्भरताको भावना हटाउदै लानुपर्छ ।
- सामुदायिक विपद् जोखिम न्यूनिकरण कार्ययोजना अनुरूप कार्यक्रम अगाडि बढाउदै जानुपर्ने र आवश्यकता अनुसार कार्ययोजना थपघट वा परिवर्तन गर्नुपर्ने

१.७.३ नगरपालिकाको संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणका लागि प्रयोग गरिएका औजारहरु तथा तालिकाहरुबाट आएको परिणाम/नतिजा

१.७.३.१ विपद् स्तरीकरण:

कुन विपद्का कारण समुदायको जनधनको बढी क्षति भएको छ, कुन विपद् पटक पटक दोहोरिरहने गर्दछ त्यसको आधारमा विपद् स्तरीकरण गरियो । अर्थात् विपद्ले पुर्याएको क्षति र बारम्बारता आदिको आधारमा नगरमा आउने गरेका वा असर पार्ने गरेका विपद्हरुका बिचमा तुलना गरि स्तरीकरण गरियो ।

विपद्	बाढीपहिरो	हावाहुरी	आगलागी	भूकम्प	चट्याड
बाढीपहिरो	×	बाढीपहिरो	बाढीपहिरो	बाढीपहिरो	बाढीपहिरो
हावाहुरी	×	×	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी
आगलागी	×	×	×	आगलागी	आगलागी
भूकम्प	×	×	×	×	भूकम्प
चट्याड	×	×	×	×	×
जम्मा	८	६	४	२	१

स्रोत : स्थलगत अध्ययन, चैत्र, २०७५

माथि उल्लेखित तालिकामा नगरमा रहेका विपद्हरूलाई स्तरीकरण गरिएको छ । यसरी स्तरीकरण गर्दा बाढीपहिरोलाई पहिलो नम्बरमा राखिएको छ भने दोस्रोमा हावाहुरी, आगलागी, भूकम्प र चट्याड आदि विपद्हरूलाई राखिएको छ ।

१.७.३.२ विपद् पात्रो :

यस नगरमा कुन कुन महिनामा कुन कुन विपद्हरूले सताएको थियो त्यसका आधारमा विपद्हरूको पात्रो तयार गरिएको छ । जुन निम्न अनुसार रहेको छ ।

विपद्	वैशाख	जेष्ठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र
बाढीपहिरो												
आगलागी												
भूकम्प												
चट्याड												
हुरीबतास												
जनावर आतंक												
कितपतौग												
विषादी												
महामारी												

स्रोत : स्थलगत अध्ययन, चैत्र २०७५

माथि उल्लेखित तालिकामा नगरमा हुने विपद्हरू कुन समयमा आउने गर्दछन् सोको विश्लेषण गरी विपद् पात्रो तयार गरिएको छ । यसअन्तर्गत विशेष गरी बाढी असारदेखि असोजसम्म, आगलागी फागुनदेखि जेठसम्म, हुरीबतास फागुनदेखि जेठसम्म र भूकम्प कुनै पनि समयमा आउन सक्दछ ।

१.७.३.४ विपद् विश्लेषण:

समुदाय भित्र हुने विपद्, त्यसको कारण र प्रभावका साथै, विपद् हुने महिना र ऐतिहासिक समयरेखाको आधारमा विपद्को आवृत्ति र त्यसको मूल कारण के हो भनेर पहिचान गरी निम्नबमोजिमको ढाँचामा उल्लेख गरिएको छ :

क्र. सं.	स्थान	समस्या/विपद्	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपाय
१	सवै वडा भरी	बाढीपहिरो	<ul style="list-style-type: none"> अत्यधिक वर्षा हुनु जलवायु परिवर्तन भूबनावट 	<ul style="list-style-type: none"> जनसंख्या वृद्धि लापरवाही वन विनास भिरालो जमिन जनचेतनाको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> मानवीय क्षति भौतिक संरचना भत्कनु मानसिक तनाव जग्गा कटान समुदाय विस्थापित गरिबी बढ्नु आर्थिक संकट उत्पादनमा कमी 	<ul style="list-style-type: none"> आपतकालीन योजना राहत कोष निर्माण गर्नु सुरक्षित सेक्टरहरु निर्माण गर्नु, सुरक्षित स्थान पहिचान वृक्षरोपण जनचेतना पूर्वतयारी सामग्री
२	सवै वडा भरी	आगलागी	<ul style="list-style-type: none"> लापरवाही गरेर जथाभावी आगो बाल्नु ज्वलनशील वस्तु बालबालिकाले भेट्ने ठाउँमा राख्नु जंगलको छेउमा घर हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> खरको छानो भएको घरहरु हावाहुरी चल्नु लापरवाही वानी व्यवहार जनचेतनाको कमी सुख्खा मौसम हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक अवस्था खस्कनु वनजंगल विनाश जैविक सम्पदाको विनाश धन, जन, पशु क्षति दैनिक क्रियाकलापमा अवरोध हुनु बसाइसराई भौतिक संरचना क्षति खर्च बढ्ने 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने अग्नि रेखाको व्यवस्थापन सचेतीकरण आपतकालीन व्यवस्थापन भान्सा माथि लिपपोत गर्ने
३	वडा भरी	भुकम्प	<ul style="list-style-type: none"> धरातलीय प्लेटहरु कमजोर हुनु ज्वालामुखी विस्फोट भएर 	<ul style="list-style-type: none"> भिरालो जमिन, धाप र कमजोर जमिन जलवायु परिवर्तन भौगोलिक बनावट 	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक संरचनाहरु भत्कनु जनधनको क्षति 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने पूर्वतयारी सामग्री आपतकालीन

			<ul style="list-style-type: none"> ● भूगर्भभिन्न हलचल हुनु ● पृथ्वीभिन्न रहेको अत्यधिक ताप र चापका कारण 	<ul style="list-style-type: none"> ● पृथ्वीको अत्यधिक तापक्रम ● समुदायस्तरमा प्राविधिक ज्ञान सीप नहुनु ● गरिवीका कारण राम्रो घरहरु बनाउन नसक्नु ● भूकम्प प्रतिरोधक भवनहरु निर्माण हुन नसक्नु 	<ul style="list-style-type: none"> हुनु ● मानसिक सन्तुलन गुमाउने ● बसाइसराई ● गरीब बढ्नु ● फाहोरको थुप्रो लागेर महामारी फैलन सक्छ 	<ul style="list-style-type: none"> योजना ● पूर्व अभ्यास गर्ने ● व्यवस्थित खानेपानी ● सुरक्षित स्थान पहिचान ● भूकम्पबाट हुने क्षति कम गर्न गह्रौ सामानहरु भुन्ड्याएर नराख्ने ● भवन निर्माण आचारसंहितालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने
४	सवै वडा भरी	चट्याड	<ul style="list-style-type: none"> ● बादलबादलबीचको घर्षणबाट उत्पन्न हुने ताप 	<ul style="list-style-type: none"> ● चिसो तथा तातो वायूको घर्षण 	<ul style="list-style-type: none"> ● जनधनको क्षति ● मानवीय क्षति ● मानसिक तनाव तथा दुख 	<ul style="list-style-type: none"> ● घर, कार्यालय तथा भवनहरुमा अर्थिड राख्ने ● चट्याड लाग्ने समयमा विद्युतीय प्रवाह हुने सामाग्रीहरुको प्रयोग नगर्ने
५	सवै वडा भरी	हावाहुरी	<ul style="list-style-type: none"> ● जंगल विनाश हुनु ● सुख्खा मौसम ● भौगोलिक भुवनाबट 	<ul style="list-style-type: none"> ● जंगल विनाश हुनु ● जलवायु परिवर्तन हुनु ● सुख्खा जमिन 	<ul style="list-style-type: none"> ● अर्थिक भारमा वृद्धि ● धन, जन, पशु क्षति ● भौतिक संरचनामा क्षति ● गरिवी वृद्धि ● खर्चमा वृद्धि ● घाइते हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> ● घरको छानो राम्रोसँग निर्माण गर्नु ● होचा घरहरु निर्माण गर्नु ● जनचेतना ● आपतकालीन योजना ● बृक्षरोपण गर्नु

स्रोत : स्थलगत अध्ययन, मंसिर २०७४

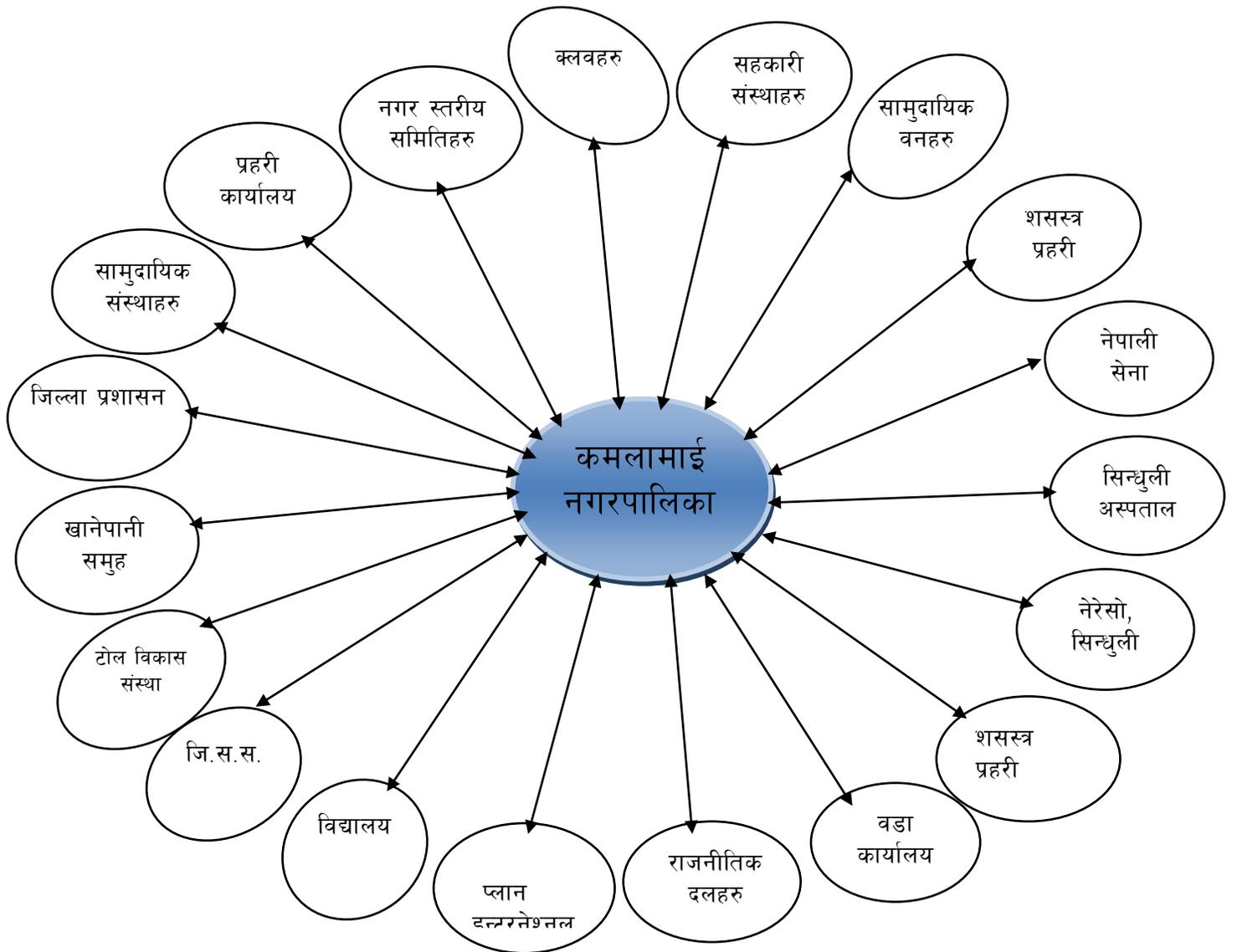
माथि उल्लेखित तालिकामा नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरुमा हुने गरेका विपद्हरु, यसका कारण, कारक तत्व, प्रभाव र सम्भावित समाधानका उपायहरु उल्लेख गरिएको छ ।

१.७.३.६ समस्या वृक्ष विश्लेषण :

समुदायमा विपद्सम्बन्धी विद्यमान समस्याको उत्पत्ति, त्यसको कारण र प्रभाव विश्लेषण गर्नका लागि समस्या वृक्ष औजारको विधि प्रयोग गरिएको छ । यस विधि अन्तर्गत वृक्षको काण्डले समस्या, जराहरूले कारण र हाँगा र पातहरूले प्रभावको प्रतिनिधित्व गरेको मानी वास्तविकता पहिचान गरिएको छ । समुदायमा भएको जोखिमवारे छलफल गर्दा र अहिलेसम्म बढी प्रभाव पार्ने जोखिमहरू बाढीपहिरो, आगलागी, भूकम्प र हुरीबतास मध्ये बाढीपहिरो र आगलागीले बढी क्षति पुऱ्याएकाले त्यी विपद्हरूको वृक्ष विश्लेषण गरिएको थियो । जुन वृक्ष विश्लेषणको चित्र तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	समस्या	समस्याको मूल कारण	समुदायमा परेको प्रभाव	कैफियत
१	बाढीपहिरो	जलवायु परिवर्तन हुनु, जनचेतनाको अभाव हुनु, अत्यधिक पानी पर्नु, जनसंख्या वृद्धि, बनजंगल फडानी, विकास निर्माण गर्दा विपद् व्यवस्थापनलाई ध्यान नदिनु,	मानवीय क्षति, भौतिक संरचना भत्कनु, पानीको मुहान प्रदुषण हुनु, खाद्यन्नको समस्या, मानसिक तनाव, जग्गा कटानी हुनु, उत्पादनमा कमी, शिक्षामा अवरोध, जनधनको क्षति हुनु, आर्जनका स्रोतको अभाव हुनु, समुदाय विस्थापित हुनु, गरीबि बढ्नु, पारिवारिक कलह बढ्नु, मानिसहरूको आर्थिक अवस्था कमजोर हुँदै जानु, स्वास्थ्य प्रत्यक्ष प्रभाव	
२	आगलागी	जनचेतनाको कमी, जथाभावी बनजंगलमा आगो लगाउनु, घरको बनावट अर्थात खरको छाँना हुनु, ज्वलनशील वस्तु बालबालिकाले भेट्ने ठाँउमा राख्नु, सुख्खा मौसममा आगलागीमा वृद्धि	जनधनको क्षति, खाद्यन्नको अभाव, आर्थिक अवस्था कमजोर हुँदै जानु जसका कारण गरिबी बढ्नु, दैनिक क्रियाकलापमा अवरोध हुनु, चौपायाहरूको क्षति हुनु भोकमारी, आर्थिक संकट हुने	
३	भूकम्प	भूकम्प प्रतिरोधी घर नहुनु, खुल्ला ठाउँको पहिचान नहुनु, जनचेतनाको अभाव	मानवीय क्षति, भौतिक संरचना भत्कनु, मानसिक तनाव, समुदाय विस्थापित हुनु, गरीबि बढ्नु, पारिवारिक कलह बढ्नु, मानिसहरूको आर्थिक अवस्था कमजोर हुँदै जानु, स्वास्थ्य प्रत्यक्ष प्रभाव	
४	चट्याड	अर्थिकको व्यवस्था नहुनु	मानवीय क्षति, भौतिक संरचना भत्कनु, मानसिक तनाव,	
५	हावाहुरी	प्रविधीयुक्त घरको कमी	जनधनको क्षति, मानसिक तनाव, दैनिक क्रियाकलापमा अवरोध हुनु, चौपायाहरूको क्षति हुनु भोकमारी, आर्थिक संकट हुने	

१.७.३.७ कमलामाई नगरपालिकाको संस्थागत विश्लेषण



माथि उल्लेखित रोटी चित्रको आधारमा विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा नजिक रहेका सरोकारवाला निकायहरूमा सिन्धुली अस्पताल, विभिन्न सुरक्षा कार्यालय, जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, नेरेसो सिन्धुली जिल्ला शाखा, सामुदायिक वन, युवा क्लव तथा बाल समूह, सामुदायिक संस्था तथा विभिन्न समूहहरू रहेका छन् भने सहयोगको रूपमा प्लान इन्टरनेशनल नेपाल, राजनीतिक दलहरू अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी महत्वपूर्ण सहयोग रहेको पाइएको छ। विपद् व्यवस्थापनका हरेक पक्षमा सम्पूर्ण निकाय तथा संघसंस्थाहरूलाई यस वडाले क्षमताको रूपमा लिई यसको न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन गर्न आफ्ना गतिविधिहरू संचालन गरिरहेको छ।

१.७.३.८ सेवा प्रदायक संस्थाहरू

नगरपालिकाका स्थानीय बासिन्दाहरू विपद्का हिसाबमा जोखिममा नै रहेको कुरा तथ्यांकहरूबाट प्रष्ट भइसकेको छ। यस नगरपालिकामा विपद्सँग सामना गर्ने तथा विपद् पुर्वतयारी सम्बन्धी पर्याप्त कानून, ज्ञान

तथा क्षमता नहुनु नै यसको कारण हो । गरीब, अशिक्षा, जनचेतनाको कमी जस्ता पक्षहरूले समुदायलाई ओभेलमा पाउँ आइरहेको छ । विपद् पूर्वतयारी भन्दा विपद् आइसकेपछि गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरूमा जोड दिनाले समुदायले धेरै दुःख कष्ट सामना गर्नुपर्ने देखिन्छ । तसर्थ एउटै नगरको श्रोतले मात्र सम्भव नहुने भएकाले वडामा रहेका सेवा प्रदायक निकाय तथा जिल्लाका सेवा प्रदायक निकायसँगको सम्पर्क समन्वयलाई बढीभन्दा बढी जोड दिने कार्य अगाडि बढेको छ । विशेष गरी यस नगरमा पहिलो विपद्को रूपमा बाढीपहिरो, क्रमशः हावाहुरी, आगलागी, चट्याङ तथा भूकम्प रहेका छन् । यसको व्यवस्थापनका लागि सेवा प्रदायक निकायहरूको जिम्मेवारी तथा सहयोगको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ ।

क्र. सं.	कार्यालय संघसंस्था	ठेगाना	पहुँचको अवस्था	भौगोलिक दुरी	प्राप्त हुन सक्ने सहयोगको क्षेत्र
१	कमलामाई नगरपालिका	सिन्धुली बजार	राम्रो	सबै वडाहरूको मध्य भागमा रहेको	<ul style="list-style-type: none"> ■ राहत व्यवस्थापन गर्ने ■ विपद्मा घाईतेहरूको तथ्यांक संकलन गर्ने ■ अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई सेवा सुविधाको व्यवस्था गर्ने ■ पुर्नस्थापना तथा पुर्ननिर्माणको व्यवस्था गर्ने
२	जन स्वास्थ्य कार्यालय / सिन्धुली अस्पताल	सिन्धुली बजार	राम्रो	मध्य भागमा	<ul style="list-style-type: none"> ■ मातृशिशु कार्यक्रम संचालन ■ प्राथमिक तालिम संचालन ■ घाईतेको उपचार ■ तथ्यांक संकलन
३	ने.रे.सो.	सिन्धुली बजार	भूकम्प गोदाम घर चर्किएको	मध्य भागमा	<ul style="list-style-type: none"> ■ राहत उपलब्ध ■ विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी तालिम तथा जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन ■ क्षतिको विवरण ■ प्राथमिक उपचार तालिमको आयोजना ■ दक्ष जनशक्ति परिचालन ■ गैर खाद्य सामग्रीको व्यवस्थापन
४.	सुरक्षा निकायहरू	सिन्धुली बजार	राम्रो	विभिन्न वडा तथा समुदायहरूमा	<ul style="list-style-type: none"> ■ भैँ भगडा विवाद व्यवस्थापन गर्ने ■ राहतलाइ व्यवस्थापन गर्ने ■ आपतकालीन अवस्थामा सहयोग ■ सुरक्षा दिने
५.	विद्यालयहरू	विभिन्न वडा समुदायहरूमा	सामान्य अवस्थामा	समुदायहरूमा	<ul style="list-style-type: none"> ■ पुनःस्थापनामा सहयोग ■ विपद्सम्बन्धी कक्षा सञ्चालन ■ विपद् जोखिम पूर्व अभ्यास
६.	सामुदायिक वनहरू	वडा भरी	राम्रो	समुदायहरू	<ul style="list-style-type: none"> ■ जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि

				रुमा	जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने <ul style="list-style-type: none"> ■ तटबाँधको कार्य गर्ने ■ काठ उपलब्ध गराउने ■ पूनःस्थापनामा सहयोग
७.	प्लान ईन्टरनेशनल नेपाल	सिन्धुलीमाढी	राम्रो	मध्य भाग	<ul style="list-style-type: none"> ■ बालबालिका अधिकार सम्बन्धि कार्य गर्ने ■ खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी कार्य गर्ने ■ आपतकालीन अवस्थामा बालबालिका केन्द्रित काम गर्ने ■ शिक्षा सम्बन्धि काम गर्ने
८.	सिड्स नेपाल	सिन्धुलीमाढी	राम्रो	मध्य भाग	<ul style="list-style-type: none"> ■ शिक्षासम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने ■ खानेपानी तथा कृषि सम्बन्धी काम गर्ने
९.	ग्रामीण महिला चेतना केन्द्र	सिन्धुलीमाढी	राम्रो	मध्य भाग	<ul style="list-style-type: none"> ■ पोषण तथा मातृ स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ■ खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रमा काम गर्ने

अनुसूचि - ३

३.१ कमलामाई नगरपालिका स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको नामावली :

क्र.स	नाम	निकाय	पद	सम्पर्क नं.
१	खड्ग बहादुर खत्री	कमलामाई नगरपालिका	नगर प्रमुख	
२	मन्जु देवकोटा	कमलामाई नगरपालिका	नगर उपप्रमुख	
३	पुरुषोत्तम सुवेदी	कमलामाई नगरपालिका कार्यालय	प्र.प्र.अ.	
४	महेशराज खतिवडा	कमलामाई नगरपालिका - १	वडाध्यक्ष	
५	नवराज थिङ्ग	कमलामाई नगरपालिका - २	वडाध्यक्ष	
६	खड्ग प्रसाद चौलागाईं	कमलामाई नगरपालिका - ३	वडाध्यक्ष	
७	महेन्द्र प्रसाद ढकाल	कमलामाई नगरपालिका - ४	वडाध्यक्ष	
८	पुर्ण बहादुर खड्का	कमलामाई नगरपालिका - ५	वडाध्यक्ष	
९	उज्वल कुमार थापा	कमलामाई नगरपालिका - ६	वडाध्यक्ष	
१०	कर्ण बहादुर घिसिङ्ग	कमलामाई नगरपालिका - ७	वडाध्यक्ष	
११	टिका बहादुर मुक्तान	कमलामाई नगरपालिका - ८	वडाध्यक्ष	
१२	देवराज पौडेल	कमलामाई नगरपालिका - ९	वडाध्यक्ष	
१३	रामहरी हुङ्गेल	कमलामाई नगरपालिका - १०	वडाध्यक्ष	
१४	राम बहादुर थिङ्ग	कमलामाई नगरपालिका - ११	वडाध्यक्ष	

१५	ललित बहादुर आले	कमलामाई नगरपालिका - १२	वडाध्यक्ष	
१६	किरण माभी	कमलामाई नगरपालिका - १३	वडाध्यक्ष	
१७	जितलाल अधिकारी दनुवार	कमलामाई नगरपालिका - १४	वडाध्यक्ष	
१८	केशरबहादुर नेपाली	कमलामाई नगरपालिका	विषयगत समिति	
१९	शिवकुमारी रायमाभी	कमलामाई नगरपालिका	विषयगत समिति	
२०		नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी सिन्धुली	प्रतिनिधि	
२१		नेपाली काँग्रेस सिन्धुली	प्रतिनिधि	
२२		जिल्ला प्रशासन कार्यालय सिन्धुली	प्रतिनिधि	
२३		बर्दबहादुर गण सिन्धुली	प्रतिनिधि	
२४		जिल्ला प्रहरी कार्यालय सिन्धुली	प्रतिनिधि	
२५		सशस्त्र प्रहरी वेश क्याम्प सिन्धुली	प्रतिनिधि	
२६		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली	सभापति	
२७		उद्योग वाणिज्य संघ सिन्धुली	अध्यक्ष	
२८		गैसस महासंघ नेपाल सिन्धुली	अध्यक्ष	
२९		नेपाल पत्रकार महासंघ सिन्धुली	अध्यक्ष	
३०		नगर पालिका भित्रका प्रदेश प्रहरी	प्रतिनिधि	
३१	सागरकुमार ढकाल	सामाजिक विकास शाखा	प्रमुख	
३२		नगर प्रहरी	प्रमुख	
३३		विपद् व्यवस्थापन विज्ञ		
३४		विपद् व्यवस्थापन विज्ञ		
३५		विपद् व्यवस्थापन विज्ञ		
३६	प्रकाश चन्द्र कार्की	कमलामाई नगरपालिका	सदस्य सचिव	

सिन्धुली जिल्लाका महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

क्र.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	फोन नम्बर
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	५२०१३३
२.	९ नं. बाहिनी अड्डा	बाहिनीपति	५२०१३१
३.	चण्डीदल गण	प्रमुख सेनानी	६२००८९ र ६२००९१
४.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रहरी उपरिक्षक	५२०१९९
५.	शसस्त्र प्रहरी वल जिल्ला सुरक्षा वेश क्याम्प	प्र.ना.नि.	५२११११
६.	मध्य क्षेत्र प्रहरी तालिम केन्द्र	वरिष्ठ प्र.उ.	९८५४०४१७८९

७.	वन तथा पर्यावरण सुरक्षा गण	प्रमुख सेनानी	६९९८५७
८.	कमलामाइ नगरपालिका	नगर प्रमुख	५२०२४५
९.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिन्धुली	सभापति	५२०९२०
१०.	जिल्ला अस्पताल	प्रमुख	५२०९४५
११.	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	जि.शि.अ.	५२०९७५
१२.	दुर सन्चार कार्यालय	प्रमुख	५२०९५०
१३.	उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष	५२०६०९
१४.	विपी यातायात	अध्यक्ष	५२०५८९
१५.	शव वहान	चालक पदम थापा	९८४४०९४५४६
१६.	एम्बुलेन्स	चालक भीम थोकर	९८४४५९५९२०
१८.	रक्त संचार केन्द्र	कर्मचारी कुसुम सुवेदी	९८४४४०३६७५